

bb 61. a magyar sajtó házában

tr/m/

1964. január 20.

hétfőn este prof. olgo mutatkozott be a magyar újságíróknak és szakembereknek. a művész 28 évvel ezelőtt hagyta el magyarországot, s azóta mint „elektronikus agyu”, ember járja a világot. mint fejszámoló művész sikerrel mutatta be újszerű műsorát. konferált koós tamás. /mti/

v é g e -

20.33/-n

-34-

21 -

P.

le

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 150-490, 350-500
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1964. január 21.

bb 1. a hunnia 3. számú alkotócsoportjának munkájáról

is/hné/m/fm

1964. január 21.

a hunnia filmstudio 3. számú csoportjának két rendezője új film forgatásához kezdett, egy rendező filmjének utómunkálatain dolgozik, ketten pedig forgatókönyvet tanulmányoznak.

az év elején fejezte be bán frigyos rendező „a pénzcsináló”, című filmjét. a forgatókönyvet tolnai lajos novellájából ben- csik imre írta. a századforduló napjaiban játszódó filmszatra főhőse egy szegény kistisztviselő, aki bankjegyeket hamisít. a gazdagnak vélt kisember kapcsolatba kerül a legfelsőbb körökkel, és többek között megismerkedik 1. ferencz józsef osztrák császár, magyar királlyal is. a címszereplő bányai pétert pécsi sándor személyesíti meg a filmvászonon. a többi főszerepben békés itala, góbbi hilda, egri istván, greguss zoltán és márkus lászló látha- tó. ezuttal a rendező színészi főszerepet is kapott: ugyanis bán frigyos alakítja 1. ferencz józsefet. az operatőr forgách ottó. az alkotók jelenleg a film utómunkálatain dolgoznak.

az új évben kezdett hozzá révész györgy rendező „igen”, cí- mű filmjének forgatásához. a forgatókönyvet boldizsár iván írta. a háboruellenes történet egy férfi hányatott életutját kíséri végig. a film két főszerepét béres ilona, a színház- és film- művészeti iskola utolsó éves hallgatója és darvas iván játssza.

rolyt.köv./

- 1 -

Leh

bb 1. /a hunnia 3. ... 1. folyt./ m

szilveszter éjszakáján vették filmszalagra „az álmodozások kora„ című film első jelenetét. a történet a kamaszkorból felnőtté váló fiatalok problémáit boncolgatja. a filmet a balázs béla filmstúdió fiatal rendezője, a többszörös díjnyertes „te„ és a nagyszerű „variációk egy témára„ című rövidfilmek alkotója, szabó istván rendezte. szabó istvánnak ez lesz az első játékfilmje.

keleti márton, - akinek a múlt év végén elkészült „hattyudal„ című alkotását még a hónapban műsorra tűzik a mozik, - forgatókönyveket tanulmányoz. gentler viktor rendező - akinek „egy ember, aki nincs„ című új bűnügyi filmje szintén bemutatásra vár, - ugyancsak forgatókönyveket válogat. /mti/

bb 2. traktorokkal - a jégpáncél ellen

i cs/sk/m/ie

1964. január 21.

a budapesti mezőgazdasági termelőszövetkezetek a múlt héten ismét mozgósították a traktorosbrigádjaikat: az őszi gabonákat megfojtással fenyegető jégkérget törörik tárcsákkal, hengerekkel, kultivátorokkal. eddig ezer holdon „lélegeztek fel„ a hóbunda alatt telelő gabonák. a budapesti traktorosok a következő napokban főleg a pesti oldalon folytatják a vetések felszabadítását, ahol a juhokat, sőt helyenkint a növendékmarhákat is elbirja a hó tetején képződött vastag jégpáncél. /mti/

bb 4. vattaruhában utazik külföldre a szegfű

vid/j/m/ie

1964. január 21.

a hódmezővásárhelyi kertészeti vállalat óriásvirágú szegfűt a legkeményebb téli hidegben is exportálják. a 8-10 centiméter átmérőjű virágokból hetenként 4000-5000 szálát küldenek most nyugat-németországba, amíg máskor csak selyempapírba burkolva kartondobozokba csomagolták, most valósággal beöltöztetik az illatos virágokat vattaruhába, a dobozok alját és oldalát vastagon bélelik gyapottal, s a ráhelyezett szegfűket gondosan beakarják. így a hosszú uton a legnagyobb hidegben sem tesz kárt a fagy a teljesen kinyílt virágokban. a vásárhelyi virágokból budapestre is rendszeresen szállítanak, hetenként mintegy 3000 szálát. /mti/

-2-

Zuh

bb 3. fontos tudományos kérdések vizsgálata a műszaki és természet-tudományi egyesületek programjában

i ms/gg vm zs

1964. január 21.

a műszaki és természettudományi egyesületek az új esztendőben számos érdekes, a gyakorlati élettel, a távlati kutatási programokkal szoros kapcsolatban álló probléma megvitatását tűzik napirendre. a gépipari tudományos egyesület például a közeljövőben a technika házában vitát rendez a hibridkukorica üzemek anyagmozgatási problémáiról. a gépipari tudományos egyesület automatizálási szakosztályának alakuló ülésén a német demokratikus köztársaságnak ezen a téren elért eredményeit és a gépipar automatizálásával kapcsolatos műszaki könyvkiadást ismertetik. a híradástechnikai tudományos egyesület egyebek között a távbeszélő központok optimális környezeti viszonyainak megvitatását tűzte napirendre.

a textilipari műszaki és tudományos egyesület plénumán a közeljövőben a szakemberek azokról az összehasonlító vizsgálatokról számolnak be, amelyeket a különböző géptípusokon dolgozó szövőrők megterhelésével kapcsolatban végeztek. a földtani társulat legközelebbi előadói ülésének résztvevői a magyar kőolaj-és földgázkutatás, továbbá a kőszén-kutatás idej feladatairól, terveiről hallanak ismertetést.

a tudományos egyesületekben egyébként több külföldi előadó is „dobogóra lép„ ezen a héten például a francia p.biro a bányászat, a kőolajipar és a repülőterek tűzvédelméről számol be magyar kollégáinak. /mti/

bb 5. fontos közgazdasági tanulmányok jelennek meg a kossuth könyvkiadónál

i bi/hné vm fm

1964. január 21.

a kossuth könyvkiadó első negyedévi tervében több nagyjelentőségű közgazdasági tanulmány szerepel. luigi longo - gino longo: az olasz gazdasági csoda című műve mélyrehatóan elemzi az olasz gazdasági élet alakulását a második világháború után.

/folyt.köv./

-3-

Zuh

/bb 5. fontos.....1.folyt./vm

a szerzők az olasz gazdasági fejlődés konkrét adatainak ismertetésével bizonyítják a marxista elmélet érvényességét a monopolkapitalizmus jelen szakaszában. módszerük polemikus: minden lényeges kérdésben ismertetik, majd érvekkel cáfolják a neokapitalista nézeteket. ugyanakkor nem szorítkoznak a gazdasági témakörre, hanem azt is bebizonyítják, hogy a monopolium-ellenes szerkezeti reformokért vívott harc egyben politikai harc is.

szabó kálmán: a szocialista termelés alapvonásai című tanulmánya elmélyülten elemzi a szocialista termelés legfontosabb jellemző tulajdonságait. részletesen foglalkozik a gazdasági szerkezet és a gazdasági forma kérdésével, differenciáltan tárgyalja a termelési viszonyok elemeit, majd az arányosság és az érték szocializmusbeli viszonyát taglalja. a könyv sok új gondolatot vet fel a tudományos, elvont logikai elemzés módszerével.

dr. csikós nagy béla: árpolitika a mai kapitalizmusban című tanulmánya öt fejezetre tagozódik. az elsőben a mai kapitalizmus árpolitikai irányzatait meghatározó fő tényezőkkel foglalkozik a szerző. a könyv második fejezetében fejti ki a második világháború után érvényesülő ipari árpolitikai irányzatokat. ezen belül nagy érdeklődésre tarthatnak számot a korszerű ipari áruszerkezetekre és annak árrendszerbeli sajátosságaira vonatkozó fejtegetések. a harmadik fejezet a tőkés állam mezőgazdasági árpolitikáját boncolgatja. a könyv negyedik fejezetét a fogyasztói árképzés néhány problémája kifejtésének szenteli a szerző, míg az ötödik fejezet a tőkés világpiac pénz-és ármechanizmusát tárgyalja. ezzel kapcsolatban rávilágít a tőkés gazdasági integráció új formáira, politikai és gazdasági hátterére.

kenessey zoltán, a bulgária gazdasági élete című tanulmány szerzője, több alkalommal járt bulgáriában, a helyszínen ismerkedett meg az ország életével. könyvében nemcsak a bolgár népgazdaság fejlődésének egyes szakaszaival és e szakaszok sajátosságaival ismereti meg az olvasót, hanem az ország földrajzi helyzetét, éghajlati viszonyait, a lakosság számának, összetételének alakulását és a kulturális forradalom vívmányait is bemutatja.

/folyt.köv./

-4-

Leli

/bb 5. fontos.....2.folyt./vm

ugyancsak megjelenik az első negyedévben a vetlányin: a bonn-párizs tengely és a közös piac című tanulmánya. a szerző azokat a politikai és gazdasági folyamatokat elemzi, amelyek a francia és a német burzsoáziának a békét és a demokráciát veszélyeztető együttműködéséhez vezettek. ismerteti a közös piac kialakulását, a francia és a nyugatnémet monopoliumok szerepét, majd a közös piac kebelében az integráció ellen ható tényezőket, elsősorban a hegemoniáért folyó harcot és az agrárellentéteket./mti/

- . -

bb 6. „mézesvonal”, a mecsek vidékéről

vid j vm ie

1964. január 21.

a mecsek vidékén működő méhésztársulások - 9 termelőszövetkezet, 32 szakcsoport és szakszövetkezet - most készítették el a múlt évi mérlegüket. mint kiderült: 1963 a méhészkedés éve volt baranyában.

a megye 1250 szervezett méhészete eredetileg 200.000 kilogramm méz értékesítését tervezte. ezzel szemben 403.000 kilogrammot adtak el a földművelésszövetkezeteknek, - a baranyai méhészkedés történetében az eddigi legnagyobb mennyiséget. a több mint 8000 kanna méz elszállításához egy egész tehervonatot kitevő vasuti vagonra volt szükség. a „mézesvonal”, értékét növeli, hogy a rakomány háromnegyed része a külföldön is keresett akácméz volt. ilyen jó minőségű méztermés utoljára 1946-ban volt, de akkor megközelítően sem gyűjtöttek be a méhek ennyi mézet.

a jó méztermés csak részben köszönhető a mecsekvidék kedvező természeti adottságainak, a virágokban gazdag erdőknek és mezőknek. a baranyai méhészek a múlt évben 10.000 méhcsaládot vándoroltattak az országban. jártak bács-kiskun, somogy, fehér, vas és nógrád megyében, s így egyaránt kihasználták a korai és a késői akácvirágzást. kedvezett a gyűjtésnek a nyár és az ősz is. feljegyezték, hogy a csel erdőben még november 26-án is gyűjtöttek a méhek virágport. a késői hordásra a legöregebb méhész sem emlékezik./mti/

- . -

-5-

/bb 5. fontos.....1.folyt./vm

a szerzők az olasz gazdasági fejlődés konkrét adatainak ismertetésével bizonyítják a marxista elmélet érvényességét a monopolkapitalizmus jelen szakaszában. módszerük polemikus: minden lényeges kérdésben ismertetik, majd érvekkel cáfolják a neokapitalista nézeteket. ugyanakkor nem szorítkoznak a gazdasági témakörre, hanem azt is bebizonyítják, hogy a monopólium-ellenes szerkezeti reformokért vívott harc egyben politikai harc is.

szabó kálmán: a szocialista termelés alapvonásai című tanulmánya elmélyülten elemzi a szocialista termelés legfontosabb jellemző tulajdonságait. részletesen foglalkozik a gazdasági szerkezet és a gazdasági forma kérdésével, differenciáltan tárgyalja a termelési viszonyok elemeit, majd az arányosság és érték szocializmusbeli viszonyát taglalja. a könyv sok új gondolatot vet fel a tudományos, elvont logikai elemzés módszerével.

dr. csikós nagy béla: árpolitika a mai kapitalizmusban című tanulmánya öt fejezetre tagozódik. az elsőben a mai kapitalizmus árpolitikai irányzatait meghatározó fő tényezőkkel foglalkozik a szerző. a könyv második fejezetében fejti ki a második világháború után érvényesülő ipari árpolitikai irányzatokat. ezen belül nagy érdeklődésre tarthatnak számot a korszerű ipari áruszerkezetre és annak árrendszerbeli sajátosságaira vonatkozó fejtegetések. a harmadik fejezet a tőkés állam mezőgazdasági árpolitikáját boncolgatja. a könyv negyedik fejezetét a fogyasztói árképzés néhány problémája kifejtésének szenteli a szerző, míg az ötödik fejezet a tőkés világpiac pénz-és ármechanizmusát tárgyalja. ezzel kapcsolatban rávilágít a tőkés gazdasági integráció új formáira, politikai és gazdasági hátterére.

kenessey zoltán, a bulgária gazdasági élete című tanulmány szerzője, több alkalommal járt bulgáriában, a helyszínen ismerkedett meg az ország életével. könyvében nemcsak a bolgár népgazdaság fejlődésének egyes szakaszaival és e szakaszok sajátosságaival ismerteti meg az olvasót, hanem az ország földrajzi helyzetét, éghajlati viszonyait, a lakosság számának, összetételének alakulását és a kulturális forradalom vívmányait is bemutatja.

1.folyt.köv./

-4-

Lel

/bb 5. fontos.....2.folyt./vm

ugyancsak megjelenik az első negyedévben a vetlányin: a bonn-párizs tengely és a közös piac című tanulmánya. a szerző azokat a politikai és gazdasági folyamatokat elemzi, amelyek a francia és a német burzsoáziának a békét és a demokráciát veszélyeztető együttműködéséhez vezettek. ismerteti a közös piac kialakulását, a francia és a nyugatnémet monopóliumok szerepét, majd a közös piac kebelében az integráció ellen ható tényezőket, elsősorban a hegemoniáért folyó harcot és az agrárellentéteket./mti/

- . -

bb 6. „mészesvonal”, a mecsek vidékéről

vid j vm ie

1964. január 21.

a mecsek vidékén működő méhésztársulások - 9 termelészövetkezet, 32 szakcsoport és szakszövetkezet - most készítették el a múlt évi mérlegüket. mint kiderült: 1963 a méhészkedés éve volt baranyában.

a megye 1250 szervezett méhésze eredetileg 200.000 kilogramm méz értékesítését tervezte. ezzel szemben 403.000 kilogrammot adtak el a földművelésszövetkezeteknek, - a baranyai méhészkedés történetében az eddigi legnagyobb mennyiséget. a több mint 8000. kanna méz elszállításához egy egész tehervonatot kitevő vasuti vagonra volt szükség. a „mészesvonal”, értékét növeli, hogy a rakomány háromnegyed része a külföldön is keresett akácméz volt. ilyen jó minőségű méztermés utoljára 1946-ban volt, de akkor megközelítően sem gyűjtöttek be a méhek ennyi mézet.

a jó méztermés csak részben köszönhető a mecsekvidék kedvező természeti adottságainak, a virágokban gazdag erdőknek és mezőknek. a baranyai méhészek a múlt évben 10.000 méhcsaládot vándoroltattak az országban. jártak bács-kiskun, somogy, fehér, vas és nógrád megyében, s így egyaránt kihasználták a korai és a késői akácvirágzást. kedvezett a gyűjtésnek a nyár és az ősz is. feljegyezték, hogy a cselei erdőben még november 26-án is gyűjtöttek a méhek virágport. a késői hordásra a legöregebb méhésztársulat sem emlékezik./mti/

- . -

-5-

bb 7. alapanyagot loptak, dauervizzel üzleteltek - elítélt üzemi tolvajok, orgazdák

i bc/nné/m/zs

1964. január 21.

gyürki gyula, budapesti lakos a 1. vegyi industria ktsz. 20 kerületi dózsa györgy uti telepén abban az üzemrészben, dolgozott, amelyben értékes vegyi anyagokat, többek között a dauerviz készítésére is használt tioglikolsavat gyártják. munkáját nem ellenőrizték kellően, s így huzamosabb időn át dézsmálhatta az anyagkészletet. több mint száz liter savat vitt el, s a hivatalos árnál 50 százalékkal drágábban eladta. bűnös tevékenységében főleg patonai gábor portás volt a segítségére, aki a jogtalanul szerzett pénzt gyürkihez hasonlóan nagyrészt itálra költötte.

a visszaélésekben részt vett peták ottó portás és erdélyi ádám fűtő is: olcsón vásároltak, illetve - hogy hallgassanak - ajándékba is kaptak ilyen savat gyürkitől és patonaitól. a lopott vegyi anyag értékesítésében jó kereseti lehetőséget látott ismerősük, zalai istván könyvügynök: mint orgazda továbbította kertész ferenc fodrászkellék kisiparosnak, aki az anyagból tizszeres higitással dauervizet készített. a bűnygyben felelősségre vonták olasz ernőt, a politur és vegyitermék ktsz volt műszaki vezetőjét is, aki munkakörében hamis megrendeléseket készített, s azokra - 10.000 forintért vegyi anyagokat adott el.

a 20. kerületi bíróság a sorozatos bűncselekményekért gyürki gyulát és patonai gábort két évi, kertész ferencet és zalai istvánt egy évi és négy hónapi, thék lajost 10 hónapi, olasz ernőt nyolc hónapi szabadságvesztésre, peták ottót nyolc hónapi felfüggesztett szabadságvesztésre, erdélyi ádámot pedig hat hónapi - 15 százalékos bércsökkenéssel járó - javító-nevelő munkára ítélte. többekkel szemben pénzbüntetést is kiszabott a bíróság, olasz ernőt pedig kötelezte a vesztegetési összeg egyenértékének megfizetésére. tekintettel arra, hogy az okozott több mint 100.000 forint kárért mások is felelősek, akik szemben a büntető eljárás a közkegyelem folytán megszűnt, a bíróság arra hívta fel a sértett ktsz-t, hogy kárigényét egyéb törvényes uton érvényesítse. /mti/

-6-

Levi

bb 8. goar gaszparjan, amadeus webersinke és a pro arte antiqua prágai kamaraegyüttes fellépése a zeneakadémián - külföldi vendégművészek a filharmónia februári hangversenyein

i ol/gk szb fm

1964. január 21.

februárban is több jelentős zenei esemény színhelye lesz a zeneakadémia és több vidéki hangversenyterem: számos külföldi vendégművész és együttes lép fel a filharmónia koncertjein.

goar gaszparjan szovjet énekesnő, az örmény szovjet szocialista köztársaság népművésze, aki február első napjaiban az operaházban vendégszerepel, 8-án koncertet ad a zeneakadémián. amadeus webersinke nemzeti-díjjal kitüntetett lipcsei zongoraművész, - aki már nagy sikerrel vendégszerepelt bulgáriában, ausztriában, egyiptomban és több más ország hangversenydobogóján, február 4-én győrtt a filharmónikus zenekar hangversenyén beethoven g-dur zongoraversenyét játssza, majd február 18-án önálló estét ad a zeneakadémián. műsorán bach: angol szvit és gódberg-variációk című művei szerepelnek. 20-án ismét a zeneakadémián lép fel webersinke, aki a magyar rádió szimfónikus zenekarának hangversenyén bach: versenymű két zongorára című szerzeményét tolmácsolja antal istvánal együtt.

a német demokratikus köztársaságból érkezik magyarországra gerhart wiesenhütter karmester, aki a szegedi bartók béla zenekart vezetőnyli február 9-én szegeden. a neves karmester a háboru előtt a berlini rádiónál, majd különböző színházak zenekaránál működött, a háboru után pedig a drezdai filharmónikusok vezető karnagya lett, majd megalakította a lipcsei rádiózenekart. jelenleg thüringiában a sonderhauseni loh-orchester állandó karnagya. még két művész érkezik februárban az ndk-ból: renata scherler zongoraművész, aki weber f-moll zongoraversenyével mutatkozik be február 17-én szombathelyen és heinz schunk, aki ugyanezen a napon egy szolnoki zenekari hangversenyen paganini d-dur hegedűversenyét adja elő.

olga sevkenova bulgáriából jön magyarországra, a tehetséges fiatal zongoraművész, aki olasz mesteriskolában tanult és 1956-ban, a 3. szófiai nemzetközi zenei versenyen első díjat nyert. jelenleg a szófiai állami konzervatórium tanára. sevkenova nyíregyházán ad koncertet.

a filharmónia februári hangversenyein neves külföldi együttesek is fellépnek. köztük lesz a 90 tagu szkopjei filharmónikus zenekar, amely 40 hangversenyből álló európai turnén vesz részt, híres karmesterével, az orosz származásu igor markevics-csel az élen. az együttes, amely saját repülőgéppel érkezik, február 2-án a zeneakadémián ad koncertet. műsorán sztravinszkij, csajkovszkij, de fallá és beethoven egy-egy műve szerepel. a koncertet a magyar rádió is közvetíti.

folyt.köv./

- 7 -

Prü

bb 8. /goar gaszparjan,.... 1. folyt./- szb

az 1933-ban alakult prágai pr~~o~~nte antiqua kamaraegyüttes igen népszerű magyarországon is. Fellépésüket tervbe vették az 1963-as zenei hetek programjában is, de a koncertet betegség miatt elhalasztották. az elmaradt hangversenyt február 19-én tartják meg a zeneakadémián. a műsort Landino, Josquin de Pres, Palestrina, Purcell, Bach, Lully, J.J. Fux és Vivaldi műveiből állították össze. /mti/

--

bb 9. január végén megrendezik a felsőoktatási intézmények marxizmus-leninizmus tanszékeinek első tudományos ülészsakát

1 vt/gk szb zs

1964. január 21.

a művelődésügyi minisztérium marxizmus-leninizmus oktatási osztálya január 29, 30 és 31-én budapesten rendezi meg a felsőoktatási intézmények marxizmus-leninizmus tanszékeinek 1. országos tudományos ülészsakát. a tanácskozás célja, hogy előmozdítsa néhány fontos, időszerű világnézeti-politikai-gazdasági kérdés kidolgozását, s ezzel hozzájáruljon az oktató-nevelő munka színvonalának emeléséhez.

a tanácskozáson három témakörrel foglalkoznak. az első: tudomány, technika, társadalom, ezen belül a természettudomány filozófiai problémái, a kvantifikációs eljárások szerepe a társadalomtudományokban, a technika és tudomány fejlődésével kapcsolatos ideológiai és gyakorlati problémák. a második: társadalmunk szerkezetének és politikai viszonyainak alakulása, ezen belül a magyar társadalom osztályszerkezetének jelenlegi fejlődésével kapcsolatos problémák, a szocialista állam fejlődésének kérdései, a kommunista ember nevelésének problémái. a harmadik témakör: a szocialista gazdasági rendszer néhány időszerű kérdése, ezen belül a szocialista gazdasági viszonyok rendszere és alapvonásai, a szocialista országok gazdasági együttműködése, a szocialista árrendszer problémái.

a marx károly közgazdaságtudományi egyetemen sorra kerülő ülészsakra külföldi tudósok is bejelentették részvételüket. /mti/

--

8.42/- szb

-8-

MR

bb 10. több kórházban bevezetik az egységes diétás ételmezést - jobban figyelembe veszik a betegek egyéni igényeit

i ms/lk-lm zs

1964. január 20.

az országos reuma-és fürdőügyi intézetben ételmezés-tudományi szakemberek közreműködésével új, egységes diétás beteg-ételmezési rendszert dolgoztak ki. a kórházak konyháiban eddig nem kevesebb mint 25 diétás étrend alapján főztek. ez rendkívül nehezítette a diétás nővérek és a konyhai dolgozók munkáját. felesleges volt a sokféle étrend, azért is, mert legtöbbször lényegében ugyanazt a diétát alkalmazták más név alatt. például a rost és só-szegény diétát egyszer fekélybetegek diétája néven rendelték el, máskor pedig hasonló étrendet kívánó egyéb betegségeknek. az új rendszer az eddiginél lényegesen egyszerűbb a tápanyagtartalom alapján mindössze tíz étrendben egységesíti a diétákat. rost és só-szegény, fehérjékben szegény, kalóriában szegény, ugynevezett fogyasztió, kalóriában és zsírban gazdag, vagyis hizlaló, vitaminokban és fehérjékben bővelkedő regeneráló, cukorbetegség számára megfelelő, stb. étrendeket vezet be és az orvos feladata, hogy a diétásnővérrel együtt a beteg szempontjából legmegfelelőbb étrendet válassza ki ezek közül. a diétás-nővér azután a betegekkel megbeszéli az étrendet és az egyes ételek kiválasztásánál figyelembe veszi egyéni kívánságaikat. lényegesen egyszerűsödik tehát a diétás nővérek és az ételmezési dolgozók munkája, több időt és gondot tudnak fordítani a koszt minőségére, izletességére.

az egységes diétás ételmezést több nagy állami szanatóriumban - kékesen, parádon, sopronban, hévízen, balatonfüreden - már jó eredménnyel próbálták ki. a kedvező tapasztalatok alapján az idén két megyei kórházban is bevezetik a betegételmezés új rendszerét. több vidéki kórház saját kezdeményezésére szintén a gyakorlatban próbálja ki a betegételmezés színvonalának javítását célzó új rendszert. /mti/

--

bb 12. eszpresszó- asztalokat gyártanak veszprémben

vid lk-lm ki

1964. január 20.

a veszprémi „szigethy józsef,„ faárugyárban a hazai igények kielégítésére újfajta eszpresszó-asztalokat gyártanak. az asztal lapja farostlemezből készül, amelyet különleges műanyag-fóliával vonnak be, s így a nedvesség nem tehet kárt a butorban. a szép kivitelű, színes asztalokból nagyobb mennyiséget rendelt a kereskedelem. /mti/

--

9.25/- szb

-9-

10.00/- szb

MR

bb 11. tovább növekszik az élelmiszeripar termelése - üzembe-
helyezik a nyiregyházi konzervgyárat, a tarabányai és a pécsi
tejüzemet - mirelitt gyár épül baján - megkezdődik a Lágymányo-
si kenyérgyár építése - az élelmiszeripar idei tervei

i kf/sk-lm vg

1964. január 20.

az élelmiszeripar múlt évi feladatait rendben végrehaj-
totta, sőt néhány iparága jelentősen túl is teljesítette elő-
irányzatát. termelése ebben az évben további 5 százalékkal növekszik.
az átlagosnál gyorsabban fejlődik többek között a konzerv-
ipar, amely 10 százalékkal és a tejipar, amely 7 százalékkal növeli
termelését. a lakosság ellátásában az ipar tartja a tavalyi,
megfelelő, szintet és a belkereskedelemnek mintegy 5-6 százalékkal
több élelmiszert ad. számos cikkből kedvezőbbnek ígérkezik az
ellátás a tavalyinál. így például mintegy 200 vagonnal több baromfi-
fit, 40 literrel több tejet kap a lakosság. a tavalyinál 15
millióval több tojást is ad az élelmiszeripar, ami a tojás-
ellátásban javulást jelent ugyan, de az igényeket még ez sem fedezi.
az élelmiszerexport mennyisége lényegesen nem növekszik, világ-
piaci értéke azonban mintegy 14 százalékkal lesz magasabb a tavalyi-
nál. ezt azzal érik el, hogy azonos mennyiségű nyersanyagból, a
magasabb szintű ipari feldolgozással, kikészítéssel, a külföldi
piacokon keresetesebb, értékesebb árukat gyártanak exportra.

az élelmiszeripar idei nagyobb feladatainak végrehajtá-
sáért jelentős beruházás, több új korszerű üzem segít. ebben az
évben több mint egymilliárd forintot fordítanak az élelmiszeripar,
s ezenbelül elsősorban a konzerv-, a hűtő-, és a baromfi feldolgozó
ipar bővítésére és korszerűsítésére.

a konzerviparban mintegy 260 millió forintot fordítanak
elsősorban a folyamatban levő építkezések befejezésére. az idén
üzembeáll a nyiregyházi konzervgyár, amely 3 250 vagon zöldséget
és gyümölcsöt dolgoz majd fel évenként. folytatják az évi ugyancsak
3250 vagon teljesítményű békéscsabai konzervgyár építését. a
jelentős beruházási összeg lehetővé teszi a konzervipar tárolási
problémáinak csökkentését is. a helyhiányt alumínium tárolótankokkal
is igyekeznek enyhíteni. ebben az évben mintegy 200 vagon gyümölcs-
befőt és savanyúság raktározásához elegendő tartályt építenek.
három korszerű gyártó-sorral összesen mintegy 300 vagonnyi kapaci-
tással bővítik a paradicsomfeldolgozó ipart. kecskeméten és
szentesen folytatják, kapuvárott és sárvárott pedig hozzálátnak a
baromfi-telep rekonstrukciójához, amelynek befejezésével a négy
üzemet évi 1 400 vagon baromfi feldolgozására teszik alkalmassá.
gondoskodnak a baromfiiparban elengedhetetlenül szükséges
hűtőtér és tojásfeldolgozó-kapacitás bővítéséről is.

/folyt.köv./

- 10 -

T. Millis

Rk

bb 13. árvízkapuval zárják el a sió dunai torkolatát - Haj-
zasztóművet terveznek a keleti főcsatornára a vízügyi tervezők

i sb/lk szb vg

1964. január 21.

a vízügyi tervező iroda dolgozója az idén mintegy 50 millió
forint értékű tervezési munkával készítik elő az ország vizgaz-
dálkodásának és árvízvédelmének fejlesztését. a nagy árhullámok
levezetésének meggyorsítására tervet készítenek a Zagyva Jász-
berényi szakaszának, valamint az Ipoly, a Hont és Balassagyarmat
közötti folyómeder, és a Marcal 20 kilométeres szakaszának ren-
dezésére. különösen érdekes és nehéz munkára kerül sor a Sió-
csatorna dunai torkolatánál. a Duna árhullámai eddig mélyen be-
nyomultak a Sióba. ilyenkor tehát irányt változtatott és a ba-
laton felé folyt a víz a Sió medrében. ezért épültek korábban
töltések a csatorna partján, de ezek a gátak már meggyengültek
és erősíteni kellene. a tervezők azonban jobb megoldást talál-
tak. a hosszadalmas gátépítés helyett árvízkaput terveznek a
Sió torkolatába, hogy kizárják a csatornából a dunai árhullá-
mokat. de a vízijárművek útját nem vágják el, mert az árvízka-
pun hajószilippel nyitnak ajtót és biztosítják a zavartalan
forgalmat.

a városok vízellátásának bővítésére és korszerűsítésére az
idén szolnok, Szekszárd, Baja, Csongrád, Pápa, Sátoralfajhely
és Győr kap tervek az iroda dolgozóitól. ezenkívül Mosonmagyar-
óvár, Csongrád, Baja és Szekszárd közműveinek fejlesztését új
csatornahálózatok és szennyvíz-tisztító telepek terveivel is se-
gitik. ebben az évben tervezik meg a Mátra-vidéki nagy rejtő-
nális vízmű első részletét, amelynek felépítésével paradicsom-
fürdő és Mátraháza szüntetik meg a vízhiányt. a mezőgazdaság
részére nagy öntözőművek építését készítik elő. többek között az
idén tervezik meg a Balmazújvárosi duzzasztóművet, amely a ke-
leti főcsatorna felső szakaszán akkor is elegendő öntöző vizet tart
vissza a mederben, amikor egyébként alacsony lenne a vízállása.
ezzel viszont már nemcsak az öntözést, hanem egyúttal a hajózást
is jelentősen megkönnyítik majd a tervezők. /mti/

--

bb 14. varjuinvázió csongrádban

vid j szb ie

1964. január 21.

a vetési varjak, amelyek nyáron a szántóföldeken pusztítják
a mezei kártevőket, most elhagyják a hóval borított mezőket, s
mind közelebb kényszerülnek a városokhoz. hódmezővásárhely hatá-
rában a fekete madárseregnek valóságos inváziót indítottak, és
többezres csapatokban szállták meg a makói országút városba tor-
kolló szakaszát. az egyik kertben ültették fel tanyájukat, s a
havas gyümölcsfák szinte roskadoznak a varjaktól, amelyek innen
indulnak élelemszerző utjukra. a forgalmas útvonalon közlekedő,
terménnyel megrakott gépkocsikat, szekereket, vontatókat és
varjucsapatokat követik táplálék reményében. /mti/

--

9.44/- szb

-11-

11.05. eme

Rk

bb 17. január végén országos vitára bocsátják a dolgozók általános iskoláinak új tantervét

i vt/hmé szb zs

1964. január 21.

január utolsó hetében megkezdődik két fontos oktatási reform-dokumentum: a dolgozók általános iskolái számára kidolgozott első önálló tanterv tervezetének és a tantervi reform irányelveinek országos vitája. ezt két ütemben bonyolítják le: január 22 és február 8 között a budapesti és megyei, február 10-29 között pedig a tantestületi, a szaktárgyi, valamint az üzemi és termelőszövetkezeti vitákat rendezik meg.

a fővárosban, a megyeszékhelyeken, a tantestületekben, nagyobb üzemekben és egyes termelőszövetkezetekben sorra kerülő megbeszéléseken előrelátnaként több ezer meghívott vesz részt. a dolgozók általános iskoláiban működő igazgatókon, pedagógusokon kívül ott lesznek az illetékes pártbizottságok, a tanácsok, a tömegszervezetek, a különböző szakmák, ipari és mezőgazdasági üzemek, s nem utolsósorban a „felzárkózott diákok”, képviselői is.

a több mint egyhónapos vitát a pedagógusok szakszervezete, a szot és a hazafias népfront rendezi, de a kisz és a nőtanács is részt vállal a szervezésből és a lebonyolításból. a tapasztalatokat március végéig a pedagógusok szakszervezetének köznevelési és szervezési osztálya gyűjti össze. ezt követően az észrevételek, javaslatok, az indokolt kérések figyelembevételével dolgozzák majd ki végleges formájában a tantervet.

a készülő új tanterv messzemenően figyelembe veszi a társadalmi szükségletet, a felnőttek életkorát, igényeit. a tananyagból kinagyítják azokat a részeket, amelyek elsősorban a gyerekeknek szólnak, a tanterv - a szakmai ismeretek kivételével - a dolgozók valamennyi általános iskolájában egységes lesz. a hallgatók előrelátnaként azonos tankönyvet használnak majd, egyes anyagrészek, olvasmányok azonban közvetlenül ipari, illetőleg mezőgazdasági munkakörökhöz kapcsolódnak, hogy a hallgatók szakmai műveltségét is gyarapítsák. a törekvés az, hogy az iskolai ismeretanyagot és a szakmai képzést lehetőleg összehangolják, közelítsék, a kettőt esetleg azonos szervezeti keretben nyújtsák.

ami az egyes tantárgyakat illeti, az irodalom oktatásának például együtt kell járnia azzal, hogy sok olyan problémában segítsen a felnőtteknek eligazodni a munka, a család, a társadalmi és a politikai élet területén, amire a gyerekek érdeklődése egyáltalán nem, vagy nem olyan szinten terjed ki. matematikából a nappali iskolához képest lényegesen csökkentik az algebra ismeretanyagát, mert akik középiskolában tanulnak majd tovább, az algebrát ugyancsak előlről kezdik. a kémiában - el térően a rendszeres tantervtől - kötelező érvénnyel szerepelnek például a műanyagok, a biológia csak európa élővilágával foglalkozik, ugyanakkor kiegészül az anyag munkaegészségtannal, ami a gyerekeknek nem szerepel. /mti/

--

09.50

- 12 -

11.35 Cse

Kb

bb 15. pipálnak a halak...

vid j szb 1e

1964. január 21.

az idei tél nehéz feladat elé állítja a halgazdaságokat. a tolna-baranya megyei halgazdaság minden tavát és telettető medencéjét 30 centiméteres jégréteg fedi, az erre hullott és az időközönkénti napsütéstől megolvadt hóból még külön hójégburrok keletkezett. ez elzárja a napfényt a víznövényektől, amelyek így nem termelnek oxigént. az oxigénhiány miatt a lékekhez gyűlnek a halak, s fejüket a vízből kidugva tátognak, halásznyelven: pipálnak, gyakran olyan nagy tömegben, hogy fellökik egymást a felszínre.

ezért a halászok most állandóan lékelik a tavakat; a telettetőkben szoba nagyságu lékeket vágtak, s ezeket naponként frissítik. a lékeknél figyelőszolgálatot tartanak, s ahol észreveszik a halak „pipálását”, működésbe helyezik a víz oxigéntartalmát csúsító szivattyukat. érdekes, hogy a csiborok milyen hasznos „jelzőtársak”, a lékben, a halakat is megelőzve, összesereglik a tó valamennyi ilyen vizibogara, előre figyelmeztetve a halászokat az oxigénhiányra. /mti/

--

bb 16. műanyagdobozokban tárolják a komló kivonatot

vid j szb 1e

áoyr. január 21.

az ország legnagyobb „illatos”, gazdaságában, daránypusztán, az illóolajnövények lepárlásának befejeztével megkezdtek a sör gyártásához nélkülözhetetlen komló extrahálását. összesen 400 mázsányit dolgoznak fel, amelyből 50-60 mázsa kivonatot nyernek. a sűrű, pépes komló kivonatot műanyagdobozokban, légmentesen tárolják, így sokkal könnyebb a raktározása, s bármikor felhasználható a sörgyártáshoz.

másik fontos munkája a gazdaságnak a paprikaolaj sajtolása. paprikahulladékot dolgoznak fel, amelyből az ételek ízesítéséhez nyernek kitűnő olajat. az idén először szállítanak daránypusztáról nagyobb mennyiségű paprikaolajat a répcelaki sajtgyárba, ahol a közkedvelt paprikasajt előállításánál használják fel. /mti/

--

bb 19. könyvtár a parasztszobában

vid fm/tné szb fm

1964. január 21.

a kisújszállási városi könyvtár sokszáz parasztolvasója között szerepel biró jánosné neve. az egyszerű parasztasszony maga is az olvasómozgalom népszerűsítésén munkálkodik.

/folyt.köv./

10.00

- 13 -

Kb

bb 19. /könyvtár a... 1. folyt./- szb

a sallai telepen - ahol a szövetkezeti gazdák százai laknak - há-
zának egyik szobájában fiókkönyvtárt rendezett be. a városi
könyvtár készletéből csaknem 700 olyan kötetet vitt oda, amelyek
a legnépszerűbbek a mezőgazdasági munkások körében. személyesen
is felkeresi a családokat és ajánlja a legújabb olvasnivalókat.
a kis házikönyvtárnak már 300 állandó olvasója van. /mti/

bb 21. készül az első blokk-panelház zalaegerszegen

vid lk szb ki

1964. január 21.

az építkezések gyorsítására új lakásépítési kísérlet kezdő-
dött zalaegerszegen, a közepméretű téglablokkok és a nagyméretű,
vasbetonkeretbe foglalt, ugyancsak téglából készült panelek kom-
binációjával. az első panelek már a múlt nyáron elkészültek, s
azokat különféle próbáknak vetették alá. a nyomás, a szilárdság
és a hangszigetelési próbák sikeresek voltak és a napokban meg-
kezdődött az első blokk-panelház építése zalaegerszegen, a novem-
ber 7. téren. a tizenkétlakásos, kétemeletes épület homlokzati
falait 10-12 négyzetméter nagyságu, mindkét oldalon vakolt pane-
lokból állítják össze, s a nem tartószerkezetű válaszfalakat
ugyancsak panelek alkotják.

a zala megyei építőipari vállalat ezzel az építési móddal
országos kísérletet végez, s az itt szerzett tapasztalatok alap-
ján alakítják majd ki az új építkezési formát a nagy panelek al-
kalmazására. /mti/

bb 22. új gimnáziumok és általános iskolák épülnek debrecenben

vid lk szb ki

1964. január 21

debrecenben az idén újabb oktatásügyi létesítményeket adnak át és
újak építéséhez fognak hozzá. megkezdik a tizenhattantermes új
gimnázium építését, amelyhez négy műhelyterem is tartozik. átadá-
sára a jövő évben kerül sor. a dobozi uti új lakótelepen ugyan-
csak tavasszal kezdik meg az építőgépeszeti technikum tizemele-
tes kollégiumának és négyemeletes tantermi részének építését.
ezt is 1965-ben adják át. az idén készül el a városban egy tiztan-
termes és a külterületen egy négytantermes általános iskola. /mti/

10.05

- 14 -

12.00 *me'*

me'

bb 11. /tovább növekszik... 1. folyt./-lm

az élelmiszeripar legnagyobb gondját a raktározás és a
hűtőipar jelenti. a fiatal hűtőipar rövid idő alatt kellő gyakor-
latot szerzett ugyan, az igényekhez képest azonban nem rendelke-
zik elegendő hűtőtérrel. ezt a hiányt enyhíti majd a sertésvágó-
hidon épült és az idén befejezésre kerülő 920 vagonos, hűtőház.
tovább épül és a jövő évben készül el a bajai hűtőház, amelyben
740 vagon áru tárolására és 1000 vagon gyorsfagyasztott, mirelitt
élelmiszer termelésére lesz lehetőség. ugyancsak az idén székesfe-
hérvárott egy hasonló, 740 vagonos hűtőház építéséhez látnak hozzá.
több mint 200 millió forintot fordítanak a raktárhiány enyhítésére
a tejiparban két jelentősebb beruházást valósítanak meg ebben
az évben. a főváros tejellátását segítő erzsébetvárosi tejüzemet
teljesen felújítják, régi gépállományát modern berendezésekkel
cserélik fel, s korszerű tejalackozó automatát helyeznek üzembe.
vidéken a tatabányai tejüzemet átadják rendeltetésének, s ugyan-
csak befejeződik a pécsi tejüzem építése.

a sütőipar több új gyárral gazdagodik. 11 vidéki, köztük
a győri, a kecskeméti, a lábatlani kenyérgyár építése befejező-
dik, s naponta csaknem 100 tonna kenyeret és péksüteményt készítő
gyárakat az idén már üzembehelyezik. nagylétán, velencén,
lentiben, kisteleken, vácott és karcagon kezdenek új kenyérgyár
építéséhez, s ugyancsak hozzálátnak a fővárosban a napi 45 tonnás
teljesítőképességű lágymányosi kenyérgyár építéséhez. ezenkívül
mintegy 25-30 sütőüzemet korszerűsítene, illetve bővítenek. /mti/

bb 23. megkezdődtek a zárszámadási vásárok a körösök vidékén

vid tr-lm ie

1964. január 20.

a körös vidék földművesszövetkezetei nagy körültekintéssel
készültek fel a zárszámadási vásárokra. a korábbi piackutatás kide-
ritette, hogy a termelőszövetkezeti tagok ebben az időszakban álta-
lában tartós, holmikát vásárolnak. sokan keresnek butort, televi-
ziót, motorkerékpárt, finom szövetet, végszámmra ágynemű anyagot.
ennek megfelelően biztosították a boltok árukészletét. 25 millió
forint értékkel több árut tároltak, mint egy évvel ezelőtt, s
így összesen 225 millió forint értékű áru várja a vevőket. megye-
szerte 28 helyen rendeznek kirakodó vásárt. az első zárszámadási
vásár végegyházán nyílt meg. /mti/

10.10

- 15 -

11.00 *me'*

me'

bb 18. hatvan éves a fővárosi szabó ervin könyvtár - jelentős fejlesztési tervek a jubileumi évben

1 áe/sk-lm fm

1964. január 20.

az idén ünnepli fennállásának 60. évfordulóját a fővárosi szabó ervin könyvtár. a jubileumi évben tovább fejlődik budapest egyik legnépszerűbb kulturális központja. az ezzel kapcsolatos tervekről, feladatokról révész ferenc igazgató a következőben tájékoztatta az mti munkatársát.

- a szabó ervin könyvtár - jóllehet behálózta a főváros egész területét - még korántsem merítette ki a fejlődés lehetőségeit. jelenleg 110 könyvtárunk van, beleértve a kerületi könyvtárak fiókjait és önálló gyermekrészlegeit. a lakosság rohamosan növekvő érdeklődése azonban ezen a téren is további előrehaladásra készítet. az idén 5 kerületi könyvtárunkról leválasztjuk, új helyiségbe költöztetjük a gyermekkönyvtárat, s ezzel egyszersmind a megmaradó felnőtt-könyvtárak is bővülnek. ezenkívül alkalmasabb, tágasabb helyiségbe költöztetünk 12 kerületi könyvtárat. pest-ujhelyen, óbuda külső területein, béla-telepen új fiókokat létesítünk. ezzel egyidejűleg 90 ezer kötettel gyarapítjuk jelenlegi, majdnem kétmilliós könyvtárlományunkat.

- az anyagi erőfeszítés azonban csak akkor eredményes, ha magasszintű könyvtármunkával párosul. a korábbi években kipróbált új munkamódszereket, az olvasók gyors kiszolgálását elősegítő újításokat általánossá tesszük. elsősorban azonban propagandamunkánkat szeretnénk megjavítani. az idén társadalmi tanácsot hozunk létre a központi könyvtár mellett és nagy számban vonunk be külső aktívákat a kerületi könyvtárak munkájának támogatására. a jubileum alkalmából nagyobb szabású könyvtárközi ülést is előkészítünk, amelyre több külföldi könyvtár képviselőit meghívjuk. ebből az alkalomból évkönyvet is kiadunk. idén 17 tájékoztató kiadványunk jelenik meg és 8 nagyobb kiállítást is rendezünk a havonként szokásos, időszerű témákhoz kapcsolódó fototárlatainkon kívül. meglevő és készülő kiállításainkat az év során legalább 80 üzemben, művelődési otthonban is bemutatjuk.

ezenkívül még számos ötlet, terv vár megvalósításra a jubileumi évben - fejezte be nyilatkozatát révész ferenc igazgató. /mti/

--

10.20

- 16 -

11.70 *csé*

PK

bb 20. új bányagépek sorozatgyártását kezdik meg az idén

1 szf/tm szb vg

1964. január 21.

a szénbányászat ez évi 31.2 millió tonna termelési tervének teljesítéséhez sok új gépre van szükség. a bányagépgyártási tröszt üzemében tavaly számos új bányagép prototípusát állították elő, néhány mintapéldány pedig az új év első napjaiban készült el. most rátérnek sorozatgyártásukra.

a budapesti bányagép- és bányavillamosági gyárban tervezett és tavaly előállított p.620 jelű páncélkaparó igen jó teljesítőképességű szállítóberendezésnek ígérkezik. előnye, hogy összekapcsolható fejtőgéppel, amely közvetlenül rájövészti a szőnet. a mintapéldányt a közép-dunántúli szénbányászati trösztnél próbálták ki. lengyel maróhengeres jövészőberendezéssel összekapcsolva. a próba befejeztével még ebben az évben megkezdik sorozatgyártását. elkészültek a sűrített levegővel működő előtoló berendezések mintapéldányai is. a páncélkaparó-típusú szállító berendezésnek ez az új fajtája a fejtési front egész szélességében egyszerűen mozgatható előre. a sorozatgyártás rövidesen megkezdődik. hozzáfognak nagy nyomású szénhomlok-nedvesítő szivattyúk gyártásához is. ezek a berendezések vizet préselnek a szénfalba, olyan mennyiségben, hogy a szén teljesen átnedvesedik, és a fejtésnél nem keletkezik por. a gép megóvja a dolgozókat a szilikózistól, ezen kívül megkönnyíti a jövészést, mert a nagy erővel bepréselt víz megrepeszti és fellazítja a szénfalat. nagy jelentőségű új gyártmány ebben az évben az ugynevezett támanyomó berendezés is. arra szolgál, hogy a fejtési munkahelyeken beépítés előtt megvizsgálhassák vele az acéltámokat és ellenőrizzék, elbírják-e az előírt nyomást, az új szerkezet fokozza a dolgozók biztonságát. ilyen készülék eddig még nem volt a munkahelyeken.

új rakodógép, a kovács-féle ikerláncos, hernyótalpas nagy rakodóberendezés sorozatgyártása ugyancsak mostanában kezdődik. más rakodóktól főleg abban különbözik, hogy jóval szélesebb pásztán rakodik, tehát igen nagy teljesítményű. az almási-féle meddőrakodógépet, amelynek 15 példánya tavaly már üzemben volt, az üzemi tapasztalatok alapján tökéletesítették. fokozták teljesítményét is, üzembiztosabbá tették. az idén ebben a módosított kivitelben gyártják. kisebb-nagyobb mértékben tovább tökéletesítették a kóta-féle felrakókat és az f-5-ös fejtő rakodógépeket is, ezeket ugyancsak módosítva állítják elő. /mti/

--

10.26/- szb

-17-

12.10 *csé*

PK

bb 24. biztonságossá teszik a termelést, megszüntetik a kút- és belvizek okozta károkat a rábca-hanság térségében

vid j-lm ie

1964. január 20.

1950 óta három tervjavaslat is készült a rábca-hanság vízrendezési munkáira. e három tervjavaslat alapján készült el a végleges rendezési terv, amelyet a közelmúltban hagytak jóvá az illetékes szervek. az északdunántúli vízügyi igazgatóságon már gyors ütemben készítik a kiviteli terveket, s még az idén megkezdik a helyszínen a földmunkákat.

a rábca-hanság térségének rendezése mintegy 752 négyzetkilométernyi területet mentesít a külvizektől, biztosítja ennek a vidéknek a belviz-rendezését, lehetővé teszi a gazdálkodás színvonalának emelését és egyes területeken az öntözéses gazdálkodást.

négy év alatt 72 millió forintot fordítanak a nagyszabású terv megvalósítására. számos duzzasztót, tucatnyi szivattyutelepet építenek, bővítik a csatornahálózatot, kotorják a folyómedreket. a beruházási munkák három szakaszban valósulnak meg, az egész területen 1968-ban fejezik be a vízrendezési munkálatakat./mti/

..-

bb 25. finn műfordítónő és kaposvári diáklány barátsága

vid fm/tné-lm fm

1964. január 20.

két év óta minden héten bekopogtat a postás egy-egy finnországból érkezett levéllel kecskeméti katalin negyedik osztályos kaposvári gimnazistához. a levelek írója outi karanko, 25 éves finn műfordítónő, aki magyarországi tanulmányútja során ismerkedett meg a balaton-parton kával. a baráti kapcsolat a finnországi vendég elutazása után sem szakadt meg. azóta levélben számolnak be egymásnak munkájukról, terveikről. outi karanko magyar fordításainak első „kritikusa”, mindig kecskeméti kati.

a kaposvári diáklány elhatározta, hogy az érettségi után elkezd finnül tanulni, hogy a nyáron, amikor barátai jénezt utazik, már finn nyelven beszélgethessen vele./mti/

..-

10.30/lm

-18-

12.10.1964

MR

bb 26. télen sem kihalt a balatonszentgyörgyi „talpasház”

vid fm/tné-lm fm

1964. január 20.

nyáron a balaton partjának egyik legnépszerűbb kirándulóhelye a népművészeti tájmuzeumnak berendezett, 1836-ban épült zsupfedeles balatonszentgyörgyi „talpasház”. a különböző népi fa- és csontfaragásokkal, himzésekkel és díszes cserépedényekkel berendezett muzeumot az elmúlt nyáron több mint 11 500-an tekintették meg.

a „talpasház”, télen sem kihalt. különösen vásár- és ünnepnapokon keresik fel sokan, hogy gyönyörködjenek az érdekes népi emlékekben./mti/

..-

bb 27. gyulán épül fel az alföld legkorszerűbb fedett fürdője

vid fm/tné-lm fm

1964. január 20.

a nyárra felépül, s az ősszel már vendégeket fogad a körös-köz idegenforgalmi központja, gyula város új létesítménye, a fedett gyógyfürdő. az almássy-parkban álló, egykori grófi lovardában alakítják ki az alföld legkorszerűbb fedett uszodáját. a lovarda iivegtetőt kap, s belsőjében három medencét építenek. az uszoda versenyekre is alkalmas lesz.

az öltözők, zuhanyozók, valamint a negyven kádas termálfürdő új épületbe kerül, amelyet iivegfolyosó köt össze az uszodával. itt lesznek a különféle kezelőhelyiségek, a suly- és iszapfürdők is./mti/

..-

bb 30. „elvarázsolt kastély”, - debrecenben

vid fm/tné-lm fm

1964. január 20.

már áll a debreceni nagyerdő egyetlen „kastélya”, - a városbeliek kedvelt szórakozó helyén, a ludas matyíról elnevezett vidámparkban. az emeletes „elvarázsolt kastély”, -ban ötletes megoldásokat alkalmaznak a látogatók mulattatására. az új létesítményt tavasszal helyezik üzembe./mti/

..-

10.41/- szb

-19-

h. 10. 1964

MR

bb 28. az idén csaknem 1,2 milliárd forint értékű terméket készít pest megye tanácsi ipara

vid gö szb ki

1964. január 21.

a pest megyei tanácshoz tartozó üzemek ebben az évben csaknem 1,2 milliárd forint értékű terméket készítenek. ebből az összegből az élelmiszeripar 330 milliót, az építőipar pedig 135 milliót teljesít.

a legtöbb árut, - mintegy 474 millió forint értékűt - az ipari üzemek szállítják a népgazdaságnak, a ceglédi ruhaipari vállalat például gyermekkabátokat, iskolaköpenyeket, férfi nadrágokat, munkaruhákat készít 10 millió forint értékben, a ceglédi cipőipari vállalat az idén 200 000 pár gyermek lábbelit, a faipari vállalatok gárdája pedig csaknem 20 millió forint értékű bútort, ajtót, ablakot gyárt.

jelentős beruházások is segítik az üzemek tervteljesítését. a maglódi gépgyár mintegy 3 millió forintos költséggel új szelőcsarnokot kap, amelynek üzembehelyezésével az idén 180 hidrogénbuszt készítenek a mezőgazdaság számára. a tinnyei mészüzemben a korszerűsítés után évente 24 000 tonnával több mész-követ égethetnek.

a megye üzemel az idén 62 millió forint értékű árut szállítanak külföldre. az abonyban készülő kézi csomózású perzsa-szőnyeg szovjet, svéd, luxemburgi, belga és osztrák vásárlók lakását díszítik majd. a szentendrén gyártott golyós- és töltőtollakat különösen a jugoszlávok kedvelték meg, erre az évre kilenc millió forint értékű mennyiséget rendeltek. a szovjet nőket a kistarcsán varrt retikülök, strand és pipere táskák, sportszatyrok „hódították” meg. a monori kefégyár készítményeiből kilenc millió forint értékűt szállítanak csaknem a világ minden tájára. /mti/

-. -

bb 29. felhívás a baromfi- és tojástermelés növelésére

i cs/j szb ie

1964. január 21.

a magyar nők országos tanácsa 1961-ben védnökséget vállalt a baromfitenyésztés felett, 1963 elején pedig a földművelésügyi minisztériummal, a szövetség és a termelőszövetkezeti tanácsokkal együtt - baromfitenyésztési versenyre szólította fel a termelőszövetkezeteket, baromfigondozók munkacsapatait és általában a falusi asszonyokat. mindkét kezdeményezés hasznosnak bizonyult.

/folyt.köv.-

10.51/- szb

-20-

13.10. *cs*

Mk

bb 29. /felhívás... 1: folyt./- szb

a fejlődés meggyorsult ütemére jellemző például, hogy az utóbbi 3 év alatt élő baromfiból a kétszeresére nőtt az állami felvásárlás, és a lakosság baromfi-ellátásában megszűntek a korábbi hiányosságok, nagyobb zökkenők. a tojástermelésben viszont nemigen kedvező a helyzet: a korábbi évekéhez képest ugyancsak tapasztalható volt tavaly a javulás, de a termelés még jelentősen elmaradt a gyorsan növekvő igények mögött.

a magyar nők országos tanácsa - a földművelésügyi miniszterrel, a szövetség és a termelőszövetkezeti tanács elnökségével egyetértésben - most ismét felhívással fordult az asszonyokhoz, hogy segítsék a baromfitenyésztés további fejlesztését, az árubaromfi és a tojástermelés fokozását.

a felhívás megállapítja, hogy a háztáji gazdaságok jelentősen körülbelül 5 millió főnyi lakos önellátására elegendő baromfit, illetve tojást adnak, de fontos szerepük van a városi lakosság ellátásában is. a baromfiállományuk több mint 80 százaléka ugyanis a háztáji gazdaságokban van, s a vágott baromfi 23 százalékát, a tojás 76 százalékát tőlük vásárolják fel.

- évente többmillióval nő a gépi keltetésű naposbaromfi száma, ennek ellenére a háztáji gazdaságok részéről jelentkező igényeket még mindig nem tudjuk maradéktalanul kielégíteni. ezért igen fontos, hogy a háztáji gazdaságokban minél több csirkét keltessenek ki kottlóssal. ahol lehetőség van rá, idejében ültessék meg a kottlókat, hogy ne okozzon gondot a korai csirke nevelése.

- hazánkban régi hagyománya van a viziszárnyas nevelésnek - mondja a továbbiakban a felhívás - a magyar hizott liba, a máj, a toll igen keresett árucikk egész Európában, és szinte minden mennyiségben értékesíthető. a belföldi igényeket és a külföldi keresletet azonban csak úgy tudjuk kielégíteni, ha a törzsalomány növelésével megteremtjük a nagyobb mennyiségű hizott liba előállításának alapjait, ha az asszonyok vállalják a kezdeményezést, mindenütt kihasználják a helyi lehetőségeket és igénybeveszik az állam nyújtotta kedvezményeket, ismét fellendül a termelésünk.

- a fokozott állami támogatásra jellemző, hogy ez év januárjától kezdve minden leszerződött liba után az eddigi 10 kiló helyett 15 kiló kukoricát vásárolhatnak a termelők állami áron, a liba felvásárlási átlagárát pedig 25 százalékkal magasabban állapították meg. a tojás állami felvásárlási átlagára a múlt évi 1.17 forintról 1.30 forintra emelkedett.

a felhívás végül bejelenti, hogy a baromfitenyésztésben legjobb eredményt elérő termelőszövetkezeti munkacsapatok, továbbá a háztáji, a kisegítő és egyéni gazdaságokban kiemelkedő eredményt elérő parasztságok az idén is jutalomban részesülnek. a megyék legkiválóbb baromfigondozó munkacsapatait 1000-3000 forintot kapnak, a háztáji gazdaságok legjobbait pedig hatnapos moszkvai utazással, egyhetes üdüléssel, vagy különböző háztartási kisgépekkel jutalmazzák. /mti/

11.05/- szb

-21-

13.10. *cs*

h. i.

bb 31. a műszaki szakemberek egymillió forint értékű társadalmi munkát végeztek szolnok megyében

vid fm/tné-Lm fm

1964. január 20.

a hazafias népfrent szolnok megyei bizottságának műszaki aktivacsoportja összegezte társadalmi tevékenységének múlt évi eredményét. a „zárszámadás„ szerint csaknem egymillió forint értékű tervező munkával, műszaki felméréssel és tanácsadással segítettek a termelészövetkezeteket, a községi és a városi tanácsokat.

az építésügyi és földmérési szakemberek kidolgozták az árvíz által sújtott jászdózsa, jánoshida és jászboldognáza újjáépítési és rendezési tervét. négy közös gazdaságban kijelölték az új bekötőt helyét és elkészítették a tervdokumentációkat, szolnokon befejezték a tiszba balpartján épülő tiszaliget úttörőváros tervezési munkáinak egyrészét, irányították az új töltésszakasz, a strandfürdő építését, számos törpevízű, öntözőtelep, csatorna létesítéséhez nyújtottak jelentős szakmai segítséget.

az új esztendőben elsősorban a termelészövetkezetek építkezését kívánják egyszerűsíteni. a közeljövőben értekezletre hívják össze a szakembereket. megvitatják a jelenleg használt épület-típusok előnyeit, hátrányait és a vélemények összegezése után olcsó, praktikus egységes istálló-típus-tervet dolgoznak ki. a műszaki testület munkájában az idén mintegy száz mérnök és technikus vesz részt./mti/

bb 32. nyersanyagpihentető kamrával félmillió forint megtakarítás a szegedi jutagárban

vid lk-Lm ki

1964. január 20.

a szegedi jutagárban a nyersanyag feldolgozásánál új technológiai eljárást vezettek be. az üzembe érkező kender és jutát a pácolás után nem viszik közvetlenül feldolgozásra, hanem külön erre a célra épített, ugynevezett pihentető kamrában tartják. itt megfelelő hőfokon és páratartalomnál a nyersanyag jobban felszívja az olajos pácanyagot, amelyek elősegítik a rostok elemi szálakra bomlását.

az így előkészített kenderből és jutából a korábbinál kevesebb hulladék keletkezik. az új módszer a gyárnak 2,3 százalékos nyersanyag-megtakarítást eredményez. az újításból származó évi megtakarítás értéke meghaladja a félmillió forintot./mti/

11.13.

- 22 -

10.10. Ch...

re

bb 33. 20 vagon takarmánykeverék naponta

vid j-lm ie

1964. január 20.

„menetrend szerint„ közlekednek a legnagyobb hajdusági tsz-ekből a vontatók és teherautók a takarmánykeverő-üzemekbe. a legnagyobb hidegben is naponta csaknem 20 vagon takarmányt szállítanak az állattenyésztési központokba. hat régi malmot alakítottak át keverőüzemmé az elmúlt években a megyében, s többet azóta már korszerűsítettek is. a keverőüzemek két, illetve három műszakban dolgoznak, hogy a megnövekedett igényeket kis tudják elégíteni. az új esztendő első napjaiban különösen megnőtt a kereslet a csibetáp iránt, ugyanis a gazdaságok baromfi-telepein már több mint 100 000 csibét etetnek./mti/

bb 34. „nemzetközi konyha„ eleken

vid fm/tné-Lm fm

1964. január 20.

az eleki háziasszonyok jó főztje ismert egész békés megyében. a helyi művelődési otthonban valóságos „nemzetközi konyha„ működik, ahol a román, szlovák, német és magyar lakosok illetve lányok és asszonyok találkoznak hetenként.

az „eleki háziasszonyok köre„-ben kalász erzsébet már három év tanítja a falu lányait a sültés-főzés tudományára. a többszáz magyaros ételen kívül megismerkednek a szakkör tagjai a román, szlovák, német ételkülönlegességek elkészítésének módjával is. a „repertoárban„ a nagymamáktól kapott többszáz éves ételreceptek is szerepelnek./mti/

bb 35. magyarországi a világ egyik legnagyobb széndioxidgáz kincse - megkezdik a hazai széndioxid-készlet fokozott felhasználását - nagyarányú rekonstrukció mihályiban és répcelakon, új szénsav és szárazjég-üzem a nagy-alföldön

i szf/hné-Lm vg

1964. január 20.

a kőolajiparnak eddig jóformán mellékágaként számon tartott széndioxidgáz- bányászati és feldolgozás nagyarányú kifejlesztéséről döntött a nehézipari minisztérium a fejlesztést sürgeti, hogy a széndioxidgázból előállítható cseppfolyós szénsav és szárazjég felhasználása az élelmiszeriparban hűtésre, a mezőgazdaságban silózásra, a melegházi növények növekedésének, termelőképességének fokozására, a vasiparban öntődei és védőgázként való felhasználására - világszerte növekszik, s mint exportcikk is igen előnyösen számításba jöhet. a világon legnagyobb széndioxid-készletű mexikó után hazánk rendelkezik az egyik leggazdagabb széndioxidkincsessel. arra számítanak, hogy a hazai felhasználás mellett a fejlesztés eredményeként a magyar széndioxidtermékek, - amelyeket egyelőre kisebb mennyiségben baráti országokba exportálnak, - egész Európában piacra találhatnak majd./folyt.köv./

11.20

- 23 -

bb 35. /magyarországé a világ...1.folyt./-lw

az ország területén kőolaj- és földgáz kutatás közben több helyütt tártak fel eddig kisebb-nagyobb széndioxid-gáztelepeket. a legnagyobb becsülhető mennyiség a kisalföldön, mihályi és répcelak környékén van, ahol a tavalyi újabb kutatások szerint az ipari kitermelhető b-kategóriájú készlet 6,6 milliárd köbméter, az 1963 elején nyilvántartott 1,3 milliárd köbméterrel szemben. pusztaföldváron ugyancsak többmilliárd köbméter széndioxidgáz-kincsét találtak, 20-30 százalék olajjal és földgázzal keverve. a nagyalföldön rákóczipfalva-tószeg környékén az 1954-1955 évi feltárás után 1963 második felében újra megvizsgálták és feldolgozták az itteni régi geológiai adatokat. megállapították, hogy több mint két és fél milliárd köbméterre becsülhető az ezen a területen levő széndioxid kincs. kisebb készletek vannak még az ország más vidékein.

a nehézipari minisztérium határozata alapján elsősorban az eddigiénél részletesebben és pontosabban felméri a hazai szénsav-készleteket. a kisalföld széndioxidkészletének jobb kihasználására korszerűsítik a mihályi és a répcelaki üzemet. mihályiban két új kutat mélyítenek és állítanak termelésbe. új, nagy tisztítósort helyeznek üzembe, javítják a szénsavkompresszor teljesítményét és bővítik a segédberendezéseket. az üzem évi kapacitása a 23-24 millió forintnyi beruházással 15-16 ezer tonnára nő. répcelakon új tisztítósort és szárzjégszárítást beállításával, a kompresszorállomás, a tartálypark és a segédüzemek bővítésével, nyolcmillió forint beruházással ugyancsak 15 000-16 000 tonnára növelik a termelési kapacitást. a rekonstrukció lehetővé teszi majd, hogy a két kisalföldi üzem együttesen 30 000-32 000 tonna évi termelésből 10 000 tonna elsősztályú termék legyen.

a fejlesztés igen jelentős lépéseként új tisztítóüzemet telepítenek a nagyalföldön, a rákóczipfalva-tószegi készlet feldolgozására. helyét a rákóczipfalvához közel jelölik majd ki. az üzem évi termelési kapacitását 30 000 tonnára tervezik, többsége elsősztályú termék lesz. ebből 20 000 tonna szárzjégszárítást, 10 000 cseppfolyós szénsavként kerül forgalomba, 2000 tonnát pedig autózifon-patronokba töltenek. a patronba töltött szénsavmennyiség 16,7 millió csomagnak felel meg évente. a gyárberendezésekkel és egyéb járulékos beruházásokkal együtt körülbelül 280 millió forintba tervezik a nagyalföldi üzem költségét. rendeltetése elsősorban az lesz, hogy az ország keleti felét lássa majd el szénsavtermékekkel.

a minisztérium intézkedése szerint a répcelaki és a mihályi rekonstrukció beruházási programját még az idén, a tiszavárkonyi beruházási programot pedig a jövő év első negyedében dolgozza ki az országos kőolaj és gázipari tröszt. a program végrehajtását jövőre megkezdik és a harmadik ötéves tervben fejezik be./mti/

11.28

- 24 -

h. w. che

h. w. che

bb 37. időjárásjelentés

tné szb

1964. január 21.

a meteorológiai intézet jelenti 1964 január 21-én, kedden 13órákor:

a kemény hideg tovább tart

közép-európa fölött nyugat-kelet irányu tengellyel tovább tart az anticiklon, középpontja ma hajnalban a kárpát medence fölött helyezkedett el, ennek következtében a medence belsejében olyan hőmérséklet alakult ki, amelyekhez hasonlóak csak kelet-európa északi részein találhatók. az 55. szélességi kör-től északra viszont gyorsan mozgó ciklonok egész sora vonul az atlanti óceánról szárazföldünk belseje felé, igen enyhe idővel.

hazánkban hétfőn hideg, párás, sokfelé ködös idő volt, zuzmára képződéssel. a nap folyamán ismét előfordult szórványos hószállingózás, ami a mintegy másfél kilométer vastagságu hideg légpárna alsó részében levő köd és felhőréteg belsejében keletkezett. az északi hegyvidéken és a dunántúlon egyes helyeken napközben 1-3 órán át tartó napsütés volt. a hőmérséklet a nyugati határmegyékben mínusz 4 - mínusz 7 fokig emelkedett, de az ország területének legnagyobb részén csak mínusz 10 - mínusz 15 fok volt a legmagasabb nappali hőmérséklet. kedden hajnalban általában mínusz 15 - mínusz 20, de egyes helyeken a délkeleti országrészben mínusz 21 - mínusz 23 fokig terjedő legalacsonyabb hőmérsékletek alakultak ki. kedden délelőtti országsszerte a tegnaphoz hasonlóan igen hideg, párás, ködös, zuzmarás idő van, szórványosan hószállingózással, viszont a dunántúlon helyenként kisütött a nap.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke mínusz 11,9 fok volt, 10,9 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. kedden 12 órákor budapesten a hőmérséklet mínusz 12 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 782 milliméter, gyengén süllyedő irányzatu.

várható időjárás szerda estig: továbbra is hideg, párás, ködös idő, többfelé zuzmára képződéssel. szórványos hószállingózás. gyenge szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 15 - mínusz 20, helyenként mínusz 20 fok alatt, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán mínusz 7 - mínusz 12 fok között.

a duna vízállása 224 centiméter. /mti/

--

13.58/- szb

-25-

h. w. che

bb 36. felrobbant két oxigén-palack a 10. kerületben

i bc/tm szb

1964. január 21.

a 10. kerületi maglódi ut 6. szám alatti növényolajgyárban felrobbant egy oxigén-palack. turi istván, 45 éves hegesztő súlyosan, brieska györgy, 19 éves segédmunkás könnyebben megsérült. a két munkás az élelmiszeripari javító és szerelő vállalat dolgozója, akik vágási és hegesztési munkát végeztek a gyárban. munka közben kifogyott az oxigén a palackjuktól, s azt a telepen a gyár által töltött palackra cserélték ki, a sebesülteket a 2. számú sebészeti klinikára szállították.

a növényolajgyári balesettel egyidejűleg felrobbant egy gázipalack az országos söripari vállalat maglódi ut 49. szám alatti telepén is. az oxigén-palackot aznap kapták a növényolajgyár telepéről. a robbanásnál három munkás megsérült. balázs tibor, 20 éves betanított munkás a kórházba szállítás közben, szőlősi jános, 39 éves lakatos, a műtőben meghalt. vida szabó sándor, 20 éves hegesztő sérülése súlyos.

mindkét esetben szakvizsgálat állapítja meg a robbanás okát. /mti/

..-
- 26 -

bb 34. százhatvanezer új biztosítás, 850 millió forint kártérítés egy év alatt - az állami biztosító sajtótájékoztatója

t kf/kf/m/vg

1964. január 21.

a hagyományos évi sajtótájékoztatóját kedden délelőtt a magyar sajtó házában rendezte meg az állami biztosító. fehér sándor vezérigazgató bevezetőben megemlékezett arról, hogy az állami biztosító 15 évvel ezelőtt alakult. azóta díjbevétele huszszorosára növekedett, s harmincszor annyi kártérítést fizetnek, mint annak idején.

a lakosság vagyonát védő biztosítási szolgáltatás különösen az utóbbi években mindjobban teret hódít. a múlt évben 160 000 új biztosítást kötöttek. a biztosító különböző szolgáltatásaira az előző évi 600 millió forinthez képest 850 millió forintot fizettek ki. a biztosító a jelentős összeg nagy részével, több mint 500 millió forinttal mezőgazdasági termelőszövetkezetek kárait térítette meg.

a biztosító statisztikája szerint, fiókjában, kirendeltségein, naponta átlagosan 1 700 ügyfél bejelentéseit intézték el, s ugyancsak naponta 2.3 millió forint kártérítést fizettek ki. örvedetesen javult az intézmény különböző szerveinek a munkája, gyorsult az ügyintézés. tavaly például mindössze 400 panaszos ügyét kellett felülvizsgálni, s ezek közül is alig száz mutatkozott jogos felszólalásnak. a biztosító adataiból kitűnik mennyi baj éri az egyes embereket, a közösségeket. az elmúlt esztendőben például 2 363 alkalommal pusztított jégverés, amely 1 359 község határát, 502 000 katasztrális holdat, érintett. jégverésre 280 millió forint, elhullott, vagy kényszerből levágott állatokra 200 millió forint, árvíz- és fagy okozta károkra mintegy 60 millió forint térítést fizettek. a háztáji gazdaságok közül már háromszáhetvenötezernek van biztosítása, amelyek alapján egy év alatt 50 000 bejelentésre mintegy 55 millió forintot kaptak kártérítésként a gazdák.

a városi lakosság elsősorban a háztartási biztosításokban érdekelt, s ma már a fővárosban 228 000 lakást védenek ilyen módon is. egy év alatt 124 000 esetben 14 millió forint kártérítést fizettek ki, s többek között 101 000 üvegekárt rendeztek. gyors ütemben gyarapodik az ország gépjárműállománya. sajnos növekedett a karambolok száma is. tavaly 16 569 közlekedési balesetet jegyeztek fel és 4 150 gépjárműszavatossági kárt jelentettek be a biztosítónál. az önkéntes gépjárműbiztosításokra, amelyeknek a száma ugyancsak növekszik, egy év alatt 3 500 baleset után 7 millió forint kártérítést kaptak a kocsitulajdonosok.

a beszámoló kitért a biztosító nemzetközi kapcsolataira is. a nemzetközi együttműködés kedvező alakulásának eredményeként jelenteg hollandiát kivéve már valamennyi európai országgal van kétoldalú megállapodás autószavatossági károk rendezésére. valamennyi baráti országgal, és sok tőkés állammal - köztük angliával, franciaországgal, ausztriával, nyugatnémetországgal van viszontbiztosítási kapcsolata az intézménynek. /folyt.köv./

15.57/-n

-27-

16-2 rel'

bb 34. /százhatvanezer ... 1. folyt./ m

növekedett az export-import biztosítások száma is.

az idén az egyes szolgáltatások módosításával, kiigazításával, az ügyintézés további gyorsításával igyekeznek a biztosítás iránti bizalmat erősíteni. módosították például a termelőszövetkezeti fagybiztosítást, megváltoztatták, egységesítették az üzemi biztosítást, az üzemekben, a hivatalokban, az intézményeknél és a szövetkezetekben egyaránt népszerű önszegélyező csoportos biztosítás feltételei lényegesen előnyösebbek az eddigi üzemi élet- és balesetbiztosításnál, a nagyobb összeget is fizetnek baj esetén. ezenkívül ezek a csoportok a tagdíjak egy részéből tartalékot is képeznek, amelyből tagjaiknak rendkívüli segélyt fizetnek. /mti/

...

bb 38. az ezredik vendéget köszöntötték kedden a harkányi termelőszövetkezeti üdülőben

vid/fm/tné/m/fm

1964. január 21.

a dél-baranyai harkány - a „reumások mekkája, - a termelőszövetkezeti tagok százainak nyújt minden télen üdülést, gyógyulást, a híres fürdőhely legszebb szállodája, a baranya szálló, őstől tavaszig szövetkezeti üdülővé alakul át, a termelőszövetkezeti tagok biztosítási és önszegélyező csoportja jóvoltából tíz-tíz napot töltenek itt a falusi dolgozók teljes kényelemben és teljesen ingyenesen. az önszegélyező csoport nemcsak a szállás, és az étkezés, hanem a naponta történő fürdőzés és az orvosi vizsgálat költségeit is fedezi. az üdülőhely híres téli strandján a legnagyobb hidegben is kellemesen fürdőzhetnek a vendégek.

kedden kedves házi ünnepség zajlott le a baranya szállóban. a szálloda vezetősége ez alkalommal köszöntötte a jelenlegi üdülési idény ezredik vendégét: krémer ernőt, a 35 éves szövetkezeti gazda a tolna megyei értényből érkezett harkányba. az értényi buzakalász termelőszövetkezetben dolgozik traktorosként és a múlt évben, odaadó munkával, 690 munkaegységet szerzett. krémer ernővel együtt 86 tolna, pest és csongrád megyei szövetkezeti gazda pihente ki egész évi fáradalmait a népszerű üdülőhelyen.

1961 októbere óta egyébként, amikor a baranya szálló először nyitotta meg kapuit a termelőszövetkezeti tagok előtt, mintegy négyezer falusi dolgozó üdült már harkányban. /mti/

...

16.04/-n

-28-

1608 Zeln

bb 40. halálos gázolás

vid/fm/tné/m/fm

1964. január 21.

halálos baleset történt a zalaegerszeg-baki országuton. egy autóbusz zalaegerszegről bak község felé haladt. vele szemben gyalogosok közeledtek az országuton. az autóbusz vezetője, toprak gyula, az uttest szélére vezette a járművet, hogy elkerülhesse a gyalogosokat. az utolsó pillanatban azonban az autóbusz elé esett nemes lászló tőrjei lakos. a mentők a zalaegerszegi kórházba szállították, ahol a szerencsétlen ember belehalt sérüléseibe. a tragédiát nemes lászló ittassága okozta. /mti/

...

bb 41. a víztisztaság védelméről tanácskoztak moszkvában a kgst országok vízügyi vezetői

k sb/lk vm vg

1964. január 21.

a kgst-országok vízügyi vezetőinek értekezlete január 14-18 között tartotta meg harmadik ülését moszkvában. az ülésen részt vettek a bolgár népköztársaság, a magyar népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a mongol népköztársaság, a lengyel népköztársaság, a román népköztársaság, a szovjetunió és a csehszlovák szocialista köztársaság vízügyi vezetői.

a kgst végrehajtó bizottsága határozatának megfelelően meg tárgyalta a vízminőségi vizsgálatok módszereinek és műszaki eszközeinek egységesítéséről előterjesztett javaslatokat. a megbeszélésen tanácskoztak a szennyvíz tisztításának és kezelésének módszereiről. megvitatták a felszíni és a felszín alatti vizek szennyeződéstől való védelmére kidolgozott javaslatokat. ezenkívül tanácskoztak a közös vízgazdálkodási tudományos témák összehangolásáról. az előterjesztésekkel kapcsolatban határozatokat fogadtak el.

az értekezlet a kölcsönös egyetértés és a baráti együttműködés légkörében zajlott le. /mti/

...

16.10/-n

-29-

1620 Zeln

bb 42. utrakészen 5000 pár szandál finnországba

vid/lk/m/ki

1964. január 21.

a szombathelyi cipőgyár az idén negyven százalékkal több láb-
belit készít exportra, mint tavaly. új vevői a gyár termékeinek
a dánok és a finnek. az utóbbiaknak kedden 5000 pár szandált cso-
magoltak be. a szállítmányt rövidesen utnak indítják. /mti/

bb 43. felhívás!

k/zs/m

1964. január 21.

a rendőrség lopás büntette miatt eljárást folytat egy fiatal-
koru ellen. kéri, hogy akitől 1963. december 26-án az aszódról
gödöllő felé haladó személyvonaton pénztárcáját, 27-én a 2-es
jelzésű villamoson, kézitáskájának oldalzsebéből pirosszínű pénz-
tárcáját, 27-én a 6-os jelzésű villamoson télikabátja külső
zsebéből pénzt és 29-én a 72-es trolibuszon sporttáskája oldal-
zsebéből nylon kistáskáját pénzzel együtt ellopták, jelentkezzék
személyesen vagy telefonon a budapesti rendőrfőkapitányság
fiatalkor- és gyermekvédelmi osztályán, 2. kerület, romer flóris-
utca 8, 1. emelet, 106-ban, vagy a 150-270, 189-es mellékállomáson.
/mti/

bb 44. közlekedési balesetek

sk/m/zs

1964. január 21.

a 4. kerület Lebstock mária-utca és Ősz-utca kereszteződésé-
ben egy 30-as autóbusz összeütközött egy 14-es villamossal. az
autóbusz utasai közül az összeütközés következtében potyonti
bela, 36 éves szerszámkészítő, súlyos, nem életveszélyes, nagy
józsef, 43 éves segédmunkás, súlyos, nem életveszélyes, nagy
és az autóbusz vezetője, záradi ferenc, 26 éves, könnyű sérülést
szenvedtek. a baleset oka: hermann jános villamosvezető nem adta
meg az autóbusznak az elsőbbséget.

a 4. kerület templom-utca és István-tér torkolatánál ohári
pál gépkocsivezető tehergépkocsijával összeütközött egy tehervil-
lamossal. az összeütközés következtében a tehergépkocsin utazó
lippák istván, 56 éves uttisztító és jakubik istván, 54 éves
uttisztító könnyű sérülést szenvedtek. mindkettőjüket a koltói
anna kórházba szállították. a balesetet ohári pálo okozta, nem
adta meg az elsőbbséget a tehervillamosnak.

/folyt.köv./

16.40/-n

-30-

1702 2. rész

bb 46. fázik az ország - kohászok, szerelőik, bányászok küzdelme a
hideg munkahelyeken - Lovasított postás békéscsabán

i sl/sk vm vg

1964. január 21.

a hetek óta tartó nagy hideg az üzemek felkészültségét, s
gyakran a vezetők és a munkások ötletességét és áldozatkészségét
is kemény próbára teszi. a gyárak többsége elegendő tüzelőt tárolt
az idei télre, a zárt műhelyekben nincs különösebb fennakadás a
termelésben, annál több problémát okoz azonban a hideg a szabadtéri
munkáknál. a jelentések szerint, ahol lehet ezeket a nehézségeket
is áthidalják, csupán ott szünetel a munka, ahol a termelés, tech-
nológiája nem bírja el a nagy hideget.

a csepel vas- és fémművek leghidegebb része a duna-parton el-
helyezkedő ócskavastér, amely a martin-üzemet látja el alapanyag-
gal. itt 4-5 fokkal alacsonyabb a hőmérséklet, mint a gyár, vagy
akár a főváros belső területein. a kedre virradó éjszaka mínusz
25, napközben mínusz 16 fokot mértek. az ide beosztott több mint
100 ember mégis éjjel-nappal szorgalmasan dolgozik, s a tervnek meg-
felelően kedden is mintegy 400 tonna ócskavasat válogattak, aprították
és raktak kocsikba. mindenki vattaruhát, bakancsot és vastag kesz-
tyűt hord, így is melegebbé kellett berendezni, ahol a munkások órán-
rakodó és osztályozó munkák közül pillanatnyilag a vas darabolása
a legnépszerűbb, szívesen melegednek az autogénvágó pisztoly lángja
körül.

a legnehezebb azoknak a munkásoknak a dolga, akik a bauxitot, a
dolomitot és a vasércet rakják kocsikba. a lapát és a csákány
kevésnek bizonyult, külön brigádot kellett szervezniük, amely napon-
ta szétrobantja a kőkeményre fagyott érchalmozokat. az érc- és
ócskavasszállító munkások időnkint néhány kellemes percet töltenek
a martinkemencék mellett, most a martinászok is közelebb húzódnak
a kemencékhez, mert a szokásos 60-70 fokos hőség most az olvasztárok
csarnokában is 30 fok alá csökkent.

„fáznak”, a buszok is és ennek következtében - még a leg-
gondosabb ellenőrzés mellett is - gyakran „fagynak le”, a kocsik.
kedden például a délelőtti órákban 67 műszaki hibát jelentettek a köz-
ponti ügyeletnek, 67 kocsi rövidebb- hosszabb időre kiesett a for-
galomból. a fővárosi autóbuszüzem 11 szerelőkocsit közlekedtet a
vonalakon - legtöbbjét felszerelték urh rádió adóvevő berendezéssel
- úgyhogy a kisebb hibákat a helyszínen meg tudják javítani.
/folyt.köv./

16.46/-n

-31-

1704 2. rész

/bb 46. fázis.....1.folyt./vm

a nagyobb végállomásokon, mint például a moszkva-tér, a zalka máté-tér, a boráros-tér, a baross-tér stb. - szerelőbrigádok nyújtanak gyors segítséget. különösen gyakran fagnak le az ikarus-66-os - farmotoros - kocsik pneumatikus berendezései, amelyek rendkívül érzékenyek a hidegre. ezek külön nehézségeket jelentenek a műszaki dolgozóknak. mindennek ellenére kedden is csak 15-20 kocsival közlekedett kevesebb a szokottnál. sajnos a zsufoltság így is igen nagy. ez abból adódik, hogy a csuszós utakon - bár a fővárosi köztisztasági hivatal állandóan szórja az uttesteket - lassabban haladhatnak a buszok, s így ritkábban járnak a kocsik. megszorodott az utazóközönség is, hiszen sok magánautó-, és motorkerékpáros-tulajdonos átmenetileg leállította járművét és inkább buszra száll fel. a nagy hidegben az utasok szívesebben veszik igénybe a viszonylag „melegebb” buszt, mint a nagyon „szellős”, villamost. így azután még tovább növekszik a zsufoltság.

fáznak a kalauznók is a buszokon, s emiatt megnövekedett a beteglétszám is, ez még tovább súlyosítja az amúgyis sok problémát okozó létszámhiányt. sokhelyütt, hogy a kocsikat forgalomban tarthassák, átmenetileg ellenőrök is végeznek kalauzi teendőket.

fáznak a szerelők, műszakiak a fűtetlen garázsokban, ahol pedig minden éjjel, minden egyes beérkező buszt át kell vizsgálni, sokszor 16-18 fokos hidegben kell szerezni. az ugynevezett fagybrigádok tagjai éjszakánként a szabadban ügyelnek arra, hogy egy percre se álljanak le a motorok. a szabadban lévő tárolóhelyeken állandóan vizsgálják a pneumatikus berendezéseket. szükség esetén hajnalban a fagymentesítő aknáknál melegítik a légvezetéseket. mintegy 100 szakmunkás is hiányzik, ezek munkáját a garázsokban lévő szerelők túlórázásokkal pótolják.

hasonló a helyzet a fővárosi villamosvasutnál is. éjszakánként a szerelők ugyancsak fűtetlen kocsiszinekben dolgoznak. nagy a létszámhiány, akad olyan szerelő, akinek egy hónapja nem volt se vasárnapja, se hétköznapi pihenőnapja. bár a fővárosi villamosvasut gondoskodott téli alkatrésztartalékról, a készlet már fogytán van. a nagy erőfeszítésnek azonban mégis megvan az eredménye. ezekben a zord téli napokban több kocsit ad ki a vállalat a reggeli forgalomba mint augusztusban - tudva azt, hogy az utazási igény is lényegesen nagyobb.

a kemény tél most különösen sok nehézséggel akadályozza az építkezések munkáját. a 42-es építőipari vállalat dolgozói azonban a nagy hidegben is, az előírt ütemterv szerint építik kőbánya legfiatalabb városrészét, a harmatutcai lakótelepet.
/folyt.köv./

16.51/-n

-32-

Hoz 2. rész

/bb 46. fázis.....2.folyt./vm

eddig 3 épület került tető alá és most újabb két ház alapoznak, egynek pedig a földmunkáit kezdték meg. a szabadban, nehéz körülmények között dolgoznak a földmunkát végző csoport és a betonozó brigádok munkásai, de időnkint forró teát isznak és izzó kokszosár mellett melegítik fel dermedt tagjaikat. az építésvezetőség több mint 30 kokszosárral látta el a brigádokat, de melegítő berendezések nélkül vakolatot és betont sem készíthetnek. a sóder és a homok teljesen összefagyott és csak gőzölőtükkel tudják „felolvasztani”, a páncéltkemény földet pedig légkalapácsokkal lazítják meg. a lakótelep építőinek nagyobb része azonban már védett és fűtött helyen, a tető alá került épületekben dolgozhat. budapesten jelenleg 27 munkahelyen építkezik a vállalat, de eddig a nagy hidegek ellenére sem kényszerült arra, hogy a dolgozókat fagyszabadságra küldje.

a hideg sok problémát okoz a mecseki szénmedencében is. a vasasi bányában például az eljegesedés miatt kiugrott a szállítókas a helyéből. a szerelőknek többórnyi munkával sikerült a zavart elhárítani. a szénmosóban a készterméket kihordó szalagok három ízben szakadtak el a nagy hideg következtében. felmondták a szolgálatot a gőzvezetékek, megszűnt a fűtés. ezért kedden az üzem különböző pontjain kokszosarakat állítottak fel, hogy a bányáktól érkező szén mosásában fennakadás ne legyen. komlón a rendező-pályaudvaron minusz 20 fokos hidegben a legnagyobb erőfeszítéssel küzdenek a vasutasok. vaskaparó szerkezetekkel tisztogatják a lefagyó váltókat.

a dunai vasműbe az alapanyagok nagy része a vasuti kocsikban csonttá fagyottan érkezik s így a vagonbuktatóknál sokszor csak csákányozással lehet az anyagot meglazítani. ez nyolcszoros-tízszeres munkát követel a rakodó brigádoktól, amelyeknek tagjai hetek óta becsülettel helytállnak. január elsejétől hétfőn estig 1.100 fagyott anyaggal érkező vasuti kocsit ürítettek ki. a rakodómunkások helytállásának köszönhető, hogy a vasmű üzemében ez alatt az idő alatt senki sem volt állás szállítási nehézségek, vagy anyagihiány miatt.

míg tavaly a nagy hidegben teljesen megbénult az oroszországi külfejtés munkája, s az üzem állandóan „visszahuzta”, az egész tröszt tervteljesítését, addig most a hosszantartó hidegben is csaknem maradéktalanul teljesítik terveiket.

/folyt.köv./

16.58/-n

-33-

Hoz 2. rész

bb 46. /fázik ... 3. folyt./ m

bár a tavalyinál sokkal tervszerűbben készültek fel a télre, ezekben a kemény hideg napokban mégis főként a 400 dolgozó hősiességét dicsérik az eredmények. éjszakánként hetek óta átlagosan 17-21 fokra süllyed a hőmérő higanyszála, a munka mégsem szünetelt egyetlen órára sem. Legnehezebb a dolguk a kézimunkásoknak, akik csákánnyal verik ki a lefagyott szenet a bunkerekből. a szállítószalagokat állandóan sóval szórják, az utakat tisztítják. így nemcsak a széntermelés folyamatos, hanem tervszerűen szedik le a földtakarót is. a megfeszített munka eredménye, hogy ma is 20.000 tonnányi földtakarótól megszabadított szén áll rendelkezésükre, csaknem annyi, mint a tél kezdetén.

somogy megye erdőgazdaságaiban a fakitermelésnél a fagyos fáktól a motorfűrészek láncai gyakran elszakadnak, ezért helyenként a motorfűrészek használatát megszüntették és csak emberi erővel dolgoznak. a hidegtől sokat szenvednek az erdei és mezzei vadak is. az erdészek a jéggé fagyott havon gyakran találnak teljesen legyengült őzeket. ezeket összeszedik és istállókban helyezik el. a balatonon a jégvágó munkások a mínusz 22-23 fokos hidegben kénytelenek a jég hátán tüzet rakni, hogy felmelegíthessék átfázott tagjaikat.

békéscsaba óriási tanyavilágát naponta nyolc külterületi postakézbesítő járja. a hat hete tartó csikorgó télben használhatatlanná váltak a hagyományos postásjárművek, a kerékpárok. gyalog viszont szinte lehetetlen elvégezni a munkát, mert a postások mindegyike naponta átlag 25 kilométernyi utat jár be, de akadnak köztük olyanok is, akik 40 kilométert tesznek meg. a békéscsabai termelőszövetkezetek a postások segítségére siettek. a május 1., az előre, a dózsa, valamint a kossuth termelőszövetkezet, lovasította, a külterületi kézbesítőket, mindegyiknek egyfogatu szánkót bocsátott rendelkezésére. így a nehezen járható utakon is könnyűszerrel eljutnak a tanyákra, s a címzettek a mínusz 20 fokos télen is késedelem nélkül megkapják leveleiket, az ujságokat. /mti/

17.04/-n

-34-

1713 2. február

bb 44. /közlekedési ... 1. folyt./ m

a 10. kerület körösi csoma-ut és onódi-utca kereszteződésében menis antalné, 75 éves nyugdíjas leesett a 28-as villamosról. könnyű sérüléssel a szobi-utcai kórházba szállították. a balesetet csökmei eszter, 21 éves villamoskalauz okozta, mert idő előtt indította el a kocsit. /mti/

bb 45. az országgyűlés kulturális bizottságnak ülése

k vt/m/zs

1964. január 21.

az országgyűlés kulturális bizottsága kedden, az országházban gosztonyi jános elnökletével ülést tartott. az ülésen résztvevő volt vass istvánné, az országgyűlés elnöke is.

dr. polinszki károly művelődésügyi miniszterhelyettes előterjesztése alapján megvitatták a művelődésügyi minisztérium 1964. évi költségvetésének tervezetét. a bizottság figyelembe véve a népgazdaság lehetőségeit a költségvetés tervezetét realitásnak tartja és úgy határozott, hogy az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

a bizottság meghallgatta molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes tájékoztatóját az 1963/64. évi egyetemi, főiskolai felvételek tapasztalatairól. megelégedéssel vette tudomásul, hogy az új felvételi rendszer igazolta a párt céljait, a felsőfokú tanintézetekben növekedett a fizikai dolgozók gyermekeinek száma.

a vitában felszólalt andrási béla, benke lajosné, gosztonyi jános, kelen béla, mesterházi lajos, szabó pál és váci mihály országgyűlési képviselők, valamint dr. császár ferenc a pénzügyminisztérium főosztályvezetője. a hozzászólásokra az előadók válaszoltak. /mti/

bb 47. az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságnak ülése

t ms/tm/m/zs

1964. január 21.

az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága kedden dr. pesta lászló elnöklésével megtárgyalta az egészségügyi minisztérium 1964. évi költségvetését. /folyt.köv./

17.10/-n

-35-

1713 2. február

bb 47. /az országgyűlés ... 1. folyt./ m

az ülésen résztvett dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke is. a költségvetést dr. vilmon gyula egészségügyi miniszter-helyettes ismertette. a vitában felszólalt martin jános, mázi józsef, dr. noszkay aurél, dr. pregun albertné, sárfi rózi, dr. sáró andrás, dr. stark janka, tóth anna és dr. törő imre országgyűlési képviselő, továbbá dr. gál györgy, az mszmp központi bizottsága tudományos és közoktatási osztályának osztályvezetője, cserba lászló, az egészségügyi minisztérium, dr. szabó károly, az országos tervehivatal főosztályvezetője és rigó istván, a pénzügyminisztérium osztályvezetője.

a vitában elhangzottakra dr. vilmon gyula egészségügyi miniszter-helyettes válaszolt, majd a bizottság úgy határozott, hogy az egészségügyi tárca 1964. évi költségvetését elfogadja és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja. /mti/

bb 48. elutazott budapestről a német demokratikus köztársaság filmküldöttsége

i s/tm/m/fm

1964. január 21.

a „szigoruan titkos,, című ndk-játékfilm magyarországi bemutatója alkalmából hazánkban járt filmküldöttség kedden elutazott budapestről.

a német filmművészek - velczi jános, a film rendezője és a forgatókönyv írója, harry thürk, a forgatókönyv társszerzője és alfred müller, a film főszereplője - egy hetet töltött hazánkban. találkoztak magyar kollégáikkal, s megnézték hazai filmgyártásunk legújabb alkotásait. /mti/

bb 49. aláírták az 1964. évi magyar-albán árucere-forgalmi és fizetési jegyzőkönyvet

k sl/m/vg

1964. január 21.

a magyar népköztársaság és az albán népköztársaság között az 1961-1965 évekre érvényben levő hosszulejáratu árucereforgalmi és fizetési megállapodás keretében a két ország kereskedelmi kormánydelegációi között lefolyt tárgyalások eredményeképpen 1964. január 21-én budapestben aláírták az 1964. évi árucere-forgalmi és fizetési jegyzőkönyvet. /folyt.köv./

16.14/-n

-36-

1786 Lőr

bb 49. /aláírták ... 1. folyt./ m

a jegyzőkönyv értelmében az albán népköztársaság krómércet, dohányt, halkonzervet és egyéb árukat szállít különféle gépek, acélaluminiumkábel, rézkábelek és rézhuzalok, alumíniumlemez, cement, gyógyszerek, zsineg, különféle textilárúk, zárlakatok és egyéb áruféleségek ellenében. /mti/

↓ kábelekhöz és huzalokhoz
blister-rezet, bitument,

bb 50. a köztisztaság helyzetéről, a fásítás, parkosítás előkészületeiről tárgyalt a nyiregyházi városi tanács végrehajtóbizottsága

vid/fm/tné/m/fm

1964. január 21.

a nyiregyházi városi tanács végrehajtóbizottsága keddi ülésén a város köztisztasági helyzetével, feladataival, a tavaszi fásítás és parkosítás előkészületeivel foglalkozott. megállapították, hogy a város köztisztasági helyzete sokat javult az utóbbi időben. már most megkezdtek az előkészületeket a tavaszi fásításra és parkosításra. az öntöző berendezések és parkok felújítására egymillió forintot költenek, a város belterületén és a sóstón új parkok létesítésére és fásítására körülbelül hárommilliót irányoznak elő. /mti/

bb 51. az idén a gépek nagyrészt a termelészövetkezetek kapják komárom megyében - a tavaszi munkák tervét tárgyalta meg a megyei tanács vb. ülése

vid/tr/m/ie

1964. január 21.

a komárom megyei tanács keddi végrehajtóbizottsági ülésén a többi között megvitatta a tavaszi munkák tervét. megállapították, hogy az idei feltételek kedvezőbbek a tavalyiaknál. míg 1962-ben a közös gazdaságok a mélyszántást csak ötven százalékban végezték el, az idei évre mindössze 12 százalék maradt szántatlanul. a múlt év első feléhez viszonyítva nitrogénből 13, foszforból 23, míg kálium-mütrágyából 97 százalékkal kap többet a megye.

elkészítették a tavaszi munkák pontos munkaerő mérlegét is. 881 erőgép van a megyében, a kézi-munkaerőben azonban nagy a hiány. ezért is jelentős, hogy a vegyszerezés eredményeként a kukorica, a silókukorica és a csalamádé területének 48 százalékát idén már nem kell kapálni. a kukorica és a gabona vegyszeres gyomirtásában a termelészövetkezetek 29 saját rapidtox gépe is résztvesz.

az idén érkező gépek nagyrészt - így például a 140 erőgép-ből 109-et - már a közös gazdaságok kapják, s 15 gabonakombájt is vásárolnak. /mti/

17.20/-n

-37-

1786 Lőr

bb 52. muzeumba kerülnek a mezőgazdaság kisüzemi szerszámai csongrádban - ülést tartott a megyei tanács végrehajtó bizottsága

viq/fm/tné/m/fm

1964. január 21.

a csongrád megyei tanács végrehajtó bizottságának keddi ülésén többek között a muzeumok helyzetéről tárgyaltak, megállapították, hogy amióta ezek az intézmények tanácsai felügyelet alá kerültek, tovább fejlődött népművelési tevékenységük, a szegedi, a hódmezővásárhelyi, a szentesi, a makói, a csongrádi és a szegvári muzeumok mintegy 200.000 tárgyat őriznek gyűjteményeikben, s évenként öt-hatezer lelettel gyarapodnak, nemcsak a kimondottan régészeti leleteket gyűjtik, hanem a fejlődés folytán ma már mind ritkábbá váló tárgyi emlékeket is. megkezdtek a mezőgazdaság szocialista átszervezése folytán a nagyüzemi termelés kialakulásával feledésbe menő kisüzemi kéziszerszámok, munkaeszközök felkutatását.

jelentős helyet foglalnak el a muzeumok munkájában a helytörténeti kutatások, a legújabbkori történet dokumentumainak feldolgozása. már megkezdődtek az előkészületek a hazánk felszabadulása huszadik évfordulójára tervezett nagy megyei kiállítás anyagának összegyűjtésére.

a csongrád megyei muzeumok sokoldaluan segítik a diákok ismereteinek gyarapítását is, a szegedi állandó irodalmi kiállítás móra ferenc, juhász gyula, tömörkény istván, a makói józsef attila emlékkiállítás pedig a nagy proletárköltő életét és munkásságát szemlélteti.

a muzeumok tevékenységét számos társadalmi aktivista segíti, a csongrádi muzeum baráti köre a város minden rétegét képviseli.

a megyei tanács végrehajtó bizottsága több fontos határozatot hozott, a jövőben még nagyobb szerepet szánnak a muzeumoknak az ifjúság nevelésében. vándorkiállítások sorozatát rendezik, amelyek szorosan kapcsolódnak az iskolai természettudományos oktatáshoz. /mti/

17.34/-n

-38-

1748 Lau

bb 54. meleg légtömegek ostromolják nyugat-európát, lassan zsongorodik az anticiklon, de közép-európában még nincs kilátás enyhülésre

i cs/hné/m/ie

1964. január 21.

az atlanti-óceánon kialakult ciklon előoldalán, s ugyanígy a közép-európa felett már hosszabb ideje terpeszkedő erős anticiklon előoldalán is meleg szubtrópusi légtömegek érkeznek egymás utáni hullámokban a kontinens nyugati partvidékeire az azóri-szigetek felől. az anticiklon azonban mindezekig megakadályozta, hogy a télszelidítő enyhe légáramlás eljusson közép-európa fölé, így a múlt hét végén kialakult vastag, hideg, légpárna, még mindig töretlen. ez okozza a fokozódó ködképződést, továbbá a füst és korom időnként már igen nagyarányú felhalmozódását a földközeli légrétegekben. a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán közölték, hogy az anticiklon zsongorodása már megkezdődött, de közép-európában egyelőre nincs kilátás számottevő enyhülésre.

hátrányos időjárási helyzetünkre jellemző például, hogy míg a kontinens nyugati partvidékein, a brit-szigeteken és skandináviában a kedden reggel mért minimumok többhelyütt fagyponthoz feleltek, sőt finnországban és a szovjetunió északnyugati területein is, - ahova skandinávia felől áramlik át a szubtrópusi eredetű levegő - mínusz 3- mínusz 8 fokos minimumokat mértek, hazánkban kedden reggel mínusz 15 - mínusz 23 fokot mutattak a hőmérők és csupán budapest belterületén, továbbá veszprémben maradt a minimumszint 14 fokon. a nappali maximumok a magasabb hegyeken voltak a legmagasabbak: a kékestetőn délelőtt 10 órakor mért értékeknél. a nappali középhőmérséklet csaknem 10 fokkal maradt el az utóbbi napokban az időszaknak megfelelő sokévi átlagtól.

a hideg, ködös idő a jelek szerint tovább tart, általában csapadék nélkül, legfeljebb szórványos hószállingózással. szerdán reggel mínusz 15- mínusz 20, helyenkint 20 fok alatti fagyokra kell számítanunk, a nappali maximumok előreláthatólag mínusz 10 fok körül, vagy ez alatt alakulnak ki. /mti/

bb 56. magyar régész előadásai a marburg an der lahn-i egyetemen

i ol/gk/m/fm

1964. január 21.

dr. mozsolics amália, a magyar nemzeti muzeum kutatója a marburg an der lahn-i egyetem meghívására az nszk-ba utazott, a magyar régész a bronzkorral kapcsolatos kutatások eredményeiről tart előadásokat a német egyetemen. /mti/

18.16/-n

-39-

1821 Lau

bb 55. téli ismeretterjesztő könyvhetek komárom megyében

i b1/gk vm fm

1964. január 21.

a szakszervezetek komárom megyei tanácsa és a tancsics könyvkiadó január 22. és február 20. között téli ismeretterjesztő könyvheteket rendez komárom megyében. a városokban, községekben és nagyobb üzemekben kiállításokon és vásárokon ismerkedhetnek meg a megye könyvbarátai a legújabb ismeretterjesztő művekkel. különösen nagy érdeklődés előzi meg az író-olvasó találkozót, amelyeken a legsikeresebb művek szerzői számolnak be könyveikről, hallgatják meg az olvasók véleményét.

a könyvheteket január 22-én a tatabányai hőerőműben molnár lászlóné, a szakszervezetek megyei tanácsa kulturális bizottságának vezetője nyitja meg, majd botond bolics györgy író korunk csodái című könyvéről beszélget olvasóival.

bencsáth aladárné január 24-én a komáromi lenszövőgyárban, február 7-én a tatabányai szőnyeggyárban kisdíák-nagy diák a munkáscsaládban című könyvéről tart tájékoztatót és pedagógiai kérdésekben ad tanácsot az üzemek dolgozóinak.

január 29-én molnár gábor az anna-völgyi bányász művelődési otthonban a fehérarany vadonában című könyve nyomán brazil uti élményeit ismerteti.

karsai elek február 5-én oroszánban a petőfi művelődési otthonban, február 13-án a tokodi üveggyár művelődési otthonában a budai sándor-palotában történt című könyve és más művei alapján a két világháború közötti időszak magyarországi politikai történetéről tart előadást.

marton béla, az utazás a vénuszra című könyv szerzője február 17-én a lábatlani cement-és mészművek művelődési otthonába látogat el. február 20-án a lábatlani vasbeton elemgyár klubjában máté györgy fények a dzsungelben című könyve kapcsán vietnami és laoszi uti élményeiről számol be olvasóinak./mti/

19.03/-n

1908 Lel

- . -

-40-

bb 57. dobi istván távirata a zanzibári népköztársaság elnökéhez

la vm

1964. január 21.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke a zanzibári népköztársaság kikiáltása alkalmából táviratban köszöntötte abeld karume sneik-et, az ujonnan kikiáltott népköztársaság elnökét és tudomására hozta, hogy a magyar népköztársaság elismeri a zanzibári népköztársaságot./mti/

- . -

bb 58. a világ legnagyobb várostörténeti bibliográfiája készül a szabó ervin könyvtárban - megjelent az első kötet

t áe/lk vm fm

1964. január 21.

a fővárosi szabó ervin könyvtár nagyszabású vállalkozása fontos állomáshoz érkezett. megjelent budapest várostörténeti bibliográfiájának első kötete, amelyet 1966-ig további hat kötet követ még. a könyvtártudományi munkában újszerű kezdeményezést kedden a könyvtár székházában sajtótájékoztatót ismertettek az újságírókkal.

a világ nagy városainak történetéről az évszázadok folyamán könyvtárakat megtöltő irodalom halmozódott fel, s a töménytelen mennyiségű anyag áttekintése megfelelő tájékoztató bibliográfiák nélkül lehetetlen lenne. ezek pedig elengedhetetlenül szükségesek nemcsak a speciális témák kutatóinak, hanem a legkülönbözőbb intézményeknek, közigazgatási hatóságoknak is, ahol csaknem naponta előfordul, hogy a város életének valamely részletkérdésében dokumentatív ismertetésre van szükség. bár különböző témakörökben kisebb bibliográfiák összeállításával minden nagy könyvtár foglalkozik, eddig még sehol a világon nem történt kísérlet arra, hogy egy város történetének valamennyi irodalmi anyagát egyetlen nagy ismertető jegyzékben foglalják össze. a szabó ervin könyvtár most készülő munkája az első ilyen jellegű vállalkozás.

a sajtótájékoztatót révész ferenc igazgató és dr.berza lászló szerkesztő elmondották, hogy a budapest történetére vonatkozó irodalom ismertetése hét vaskos kötetet tölt meg. az ezer példányban most megjelent kötethez közel tíz évi kutatómunkával gyűjtötték össze az irodalmi adatokat, amelyhez mintegy 50.000 kötet könyvet, s 1200 féle hazai és külföldi folyóirat évfolyamait vizsgálták át. a hét kötet tematikus csoportosításban csaknem 100.000 címszó alatt foglalja össze a főváros történetére vonatkozó leírásokat.

/folyt.köv./

19.10/-n

1915 Lel

-41-

a most megjelent kötet általános vonatkozású ismertetések mellett a városfejlődésre, egészségügyre, a budapesti fürdőkre vonatkozó irodalmat sorolja fel 15.000 címszóban. külön szerkesztési érdeme a bibliográfiának, hogy egy-egy témakörben a legkorábbi időktől napjainkig megjelent műveket időrendben ismerteti. így például az „ár-
vizek”, címszó alatt felsorolt műveknek csupán bibliográfiai áttekintése is tájékoztatást ad arról, hogy a főváros területén mikor fordult elő ilyen elemi csapás. érdekes, hogy az első fellelhető leírás egy francia szerző munkája az 1695-ös árvízről, a legújabb az 1947-es óbudai, illetve Lágymányosi árvízről szóló újságr riport. hasonlóképpen tájékoztatást ad a kötet a budapesti egészségügyi intézmények, a városépítés és a fürdők történetének irodalmáról.

a bibliográfiából 500 példányt juttatnak a nagy külföldi könyvtáraknak, a többi pedig hazai könyvtárainknak lesz nélkülözhetetlen segédeszköze./mti/

- . -

bb 53. megközelítette az osztrák határt a duna jégpáncélja - jugoszláviában is csaknem teljesen befagyott a folyó

i sb/lk vm ki

1964. január 21.

a duna magyar szakaszának jégpáncélja már 17 kilométernyire megközelítette az osztrák határt, a hideg azonban a folyó déli szakaszán is tovább építette a jégmezőt. így jugoszláviában már csaknem teljesen befagyott a duna és románában is többszáz kilométeres jégtakaró borította a be a vizet. a magyar árvédelmi szakemberek rendszeres légi felderítéseken és helyszíni szemléken figyelik a duna jégpáncélját. paks és dunaföldvár között több helyen is kisebb torlódást láttak a jégmezőn. ezeknek a jégturzásoknak a helyzetét és kiterjedését már részletes vizsgálatokkal határozták meg. a jégmezőre és a víz alá csuszott jégtáblák vastagították a jégtakarót. bölcskénél a jég néhol már az egyméteres vastagságot is jóval meghaladja, de a víz lefolyását nem akadályozza. amíg a hideg tart, nincs szükség beavatkozásra, sőt a jég összetörése jelenleg kárt okozna, mert tovább vastagítaná a torlaszt. a vizsgálatok segítségével azonban már felkészülhettek arra, hogy az enyhülés után a torlasz gyors eltávolításával szabad utat nyissanak a zajló jégtábláknak./mti/

- . -

19.23/-n

-42-

1965 2. február

bb 59. időjárásjelentés

gk/m/

1964. január 21.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. január 21-én, kedden 19 órakor:

a kemény hideg tovább tart

várható időjárás szerda estig: továbbra is hideg, párással, ködös idő, többfelé zuzmaraképződéssel, szórványos hószállingózás. gyenge szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán mínusz 7 - mínusz 12 fok között. /mti/

- . -

19.42/szb

-43-

1946 2. február

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásáért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1964. január 22.

bb 1. pályázati felhívás a derkovits gyula ösztöndijra

i vt/tm/m/zs

1964. január 22.

a művelődésügyi minisztérium és a magyar képzőművészek szövetsége pályázatot hirdet a derkovits gyula ösztöndijra. a pályázóknak olyan feladatot kell maguk elé tűzniök, amellyel a szocialista realista művészet fejlődését szolgálják.

az ösztöndijra pályázhat minden olyan 35. életévét még be nem töltött képzőművész, aki a főiskola elvégzése után önálló művészi tevékenységet végzett. kivételes esetben - ha művészi munkássága indokolja - olyan pályázó is részesülhet ösztöndijban, akinek nincs főiskolai végzettsége. az ösztöndij összege 3 évre havi 3 000 forint. az odaitélésről a művelődésügyi miniszter dönt. az ösztöndijasnak a 3 év alatt legalább 12 hónapot termelő közösségben kell töltenie.

a kérelemhez mellékelni kell a pályázó eddigi művészi munkájának részletes ismertetését; művészi munkájának tervét az ösztöndij időtartamára, két példányban önéletrajzot, főiskolai végzettség esetén a főiskolai oklevél hiteles másolatát, művészi munkásságát bemutató műveit.

a pályázati kérelmet február 10-ig a művelődésügyi minisztérium önálló képzőművészeti osztályára kell beküldeni /budapest, 5. kerület szalay utca 10. 4. em. 35./, a műveket pedig a műcsarnokba op. 14. kerület dózsa györgy ut 37/, február 17-én. /mti/

-.-

-1-

2. felh.